

Tábor je dobrá zkušenost pro pro každého z nás

(Článek je převzat ze Stopy 12, 1991)

To asi poznal každý účastník. A myslím si, že to nebylo sice nijak hrozné, ale ledaco by mohlo být lepší! Tak třeba táborová služba: vedoucí nejsou na táboře proto, aby na konci tábora službě vysvětlovali, co že to má vlastně za povinnosti, nebo aby ji učili vařit čaj nebo rejži!!! Proboha to snad ne! Ono by totiž leckdy stačilo poslouchat, co to ten Radek nebo Hanka zrovna říká, že? Co mě vždycky uvádělo téměř do zoufalství, když jsme něco řekli a ono nic - třeba: Dejte do toho kakaa všechno mlíko! No a co myslíte, že se stalo? Jedno mlíko samozřejmě zůstalo v potoce! A proč? Jó, to už nikdo nevědě! To asi samo.

Budeme si, drahouškové, muset zvykat na to, že občas máme nějaké ty povinnosti (... plnit povinnosti vlastní a ...), které nám nikdo neodpáře. Služba je pro ostatní i pro sebe a mělo by být záležitostí cti každého táborníka, aby ji vykonával co nejlépe. A nás opravdu nebaví vás neustále do něčeho nutit! Když to dělat nechcete, jeďte si na pionýrák!

Balin (Radek)

To, co bylo napsáno výše, sice neplatí doslovně na vás, ale i vy jste občas prokázali, že posloucháte kolenem či jinou částí těla než ušima. Například váš puťáček, na nástupu se jasně řeklo, že se nesmí použít žádné dopravní prostředky, pokud to nebude výslovně povoleno v některé z obálek, které jste dostali. A co se nedovím po vašem návratu, jedna skupina si klidně stopovala a vozila se auty. Toto byla hra a byla dána jasná pravidla, takže skupinka, přestože dorazila druhá, skončila na posledním místě, a to jsme byli měkký, že jsme jí nediskvalifikovali. Ještě musím dodat, že na táboře přebírají za všechny děti zodpovědnost vedoucí, já proti stopování osobně nic nemám, ale kdyby se vám něco stalo tak nás všechny vedoucí posadí za mříž a nikdo se nás nebude ptát, jestli jsme vám to povolili.

Tak na příštím táboře, ale i na výpravách, si seštelujte uši, ať víte, co máte opravdu udělat.

Konec září 1997

Bohužel už končí pomalu říjen, což znamená, že už máme za sebou léto a s ním tábor, k tomu ještě začala ne moc oblíbená škola. Ale začíná nový oddílový rok, 9. října oddíl oslavil dokonce už 12. narozeniny. A teď co nám ten další rok přinese. Jak vám bylo řečeno Arab se nám přes prázdniny posunul mezi starší, Kláru to asi čeká v nejbližší době, pokud bude mít zájem setrvat v oddíle, a někteří si to prožijí na dalším táboře. Také po dlouhé době se nám někdo posunul o stupínek výš, a to na Stopaře. Doufám, že na další se nebude dlouho čekat. A co můžete od nás očekávat. Ještě na podzim si snad dáme oba Mistry (uzlování i morse), jelikož se ani jeden na jaře neuskutečnil, pak, jak všichni staří členové vědí, nás čeká podzimní výprava s bojem o štít, pravděpodobně klasicky do Líšného; určitě nezapomeneme na nějakou tu vánoční výpravu. A co na jaře, o tom snad někdy později. Jinak se určitě na vás chystají další zajímavé a zatím i tajné události a akce a samozřejmě se připravuje velká hra, o které se dozvíte možná již brzy. Tak věřím, že si v tomto případě nenecháte nic ujít a velká část vás pojedete na tábor, který by měl být u Horšovského Týna (okres Domažlice), v blízkosti Českého lesa a zajímavých vrchů zvaných Sedmihoří. Někteří se tam byli na první výpravě byli podívat a jistě potvrdí, že to tam vypadá nádherně.

Saraňče

Ve zkratce

- táborovou hru vyhrál Ufík
- služba se nebojovala
- poctu (pomstu) čistoty vyhrála Loďka
- prasátko si vybralo Aleše za svého držitele
- olympiádu vyhrál Arab

Co bylo a co bude?

Tábor 12.-26. 7.1997

Tábor byl letos jen čtrnáctidenní, snad jen přechodně a věříme, že nás svým zájmem o další tábor přinutíte k jeho prodloužení. Na táboře se hrála hra na staré řecké báje a pověsti, i když hra nevyšla úplně podle mých představ, věřím, že nehlitujete účasti na táboře a budete se snažit nalákat lidi na další tábor.

Schůzky

Schůzek bylo již několik a téměř každou vedl někdo jiný, takže i jednotlivý program schůzek byl odlišný. Jelikož si nepamatuji vše, co se na těchto schůzkách dělo, věnuji se jen těm svým. Na té první jsem zadal dva malé testíky. První byl na zeměpis a v tom si vedli téměř všichni dobře, není nutné, abyste věděli vždy všechno, ale chce to mít přehled, proto i většina otázek byla koncipována na srovnávání, v těch jste většinou uspěli dobře. Horší to bylo u otázek, kde jste zakreslovali do mapy, tam se vám velmi nepodařilo zakreslit města, ještě o něco horší bylo napsat počet obyvatel u jednotlivých států, zde i když jsem byl velmi hodný to byl děs a hrůza. Obzvláště, když většina napsala Pákistánu nebo Rusku 600 milionů obyvatel, obě země mají mezi 140 a 150 miliony a jen dvě země na Světě mají více než 600 milionů (Čína 1,2 miliardy a Indie přes 900 milionů) třetí USA má pouze 263 milionů. Ale i přesto to nebyla taková tragédie jako historický testík, přestože jsem volil otázky s událostmi, které hýbali světem nebo našimi dějinami, vaše skóre bylo tragické, proto v této Stopě jsou vyloženy odpovědi na některé otázky, ostatní budou odpovězeny v některé další Stopě.

Slavnostní schůzka nezačala ani neskončila moc dobře. Hoblina, která si připravovala program ochořela, a tak jsem musel se vedení schůzky ujmout na poslední chvíli sám. Ještě ke všemu nešel v rozhodující chvíli proud, takže z promítání diapozitivů nic nebylo. Diapozitivy vezmu sebou do Líšného a uděláme si jeden promítací večer.

Výprava do Mírkova na nové tábořiště 20.-21. 9.

První výprava v tomto školním roce. Vydali jsme se na prohlídku tábořiště, kde bude stát náš tábor. Vyrazili jsme v sobotu ráno vlakem, s několika přestupy, jsme dorazili do Horšovského Týna. Zde po „příjemném“ zjištění, že v sobotu do Mírkova nejede žádný autobus, jsme byli donuceni ujít na tábořiště asi 12 km. Díky tomu jsme dorazili na

tábořiště až odpoledne, takže se nic nestíhalo zahrát, akorát někteří chlapci si plnili Orlí pera z plavání. Ještě jsme sehnali vodu a uvařili si večeři a po krátkém hádání indicií jsme ulehli. Ráno jsme rychle zabalili a nasnídali se. A - „údernickým tempem jsme vyrazili na vlak, kde jsme ještě museli chvíli čekat. Vlak nás pak dopravil až na Smíchov, odkud jsme se metrem rozjeli k domovům.

Na co se máte těšit !

Schůzky

Budou pravidelně ve středu a poslední v tomto roce bude nejspíš 17.12.

Podzimní výprava 25.-29.10.

Jako tradičně bude v Líšném a bude boj o Štít, který loni vyhrál Ufík. Letos budeme ubytování v chatce u vleku. Pravděpodobně vás zde čeká překvapení, ale to se ještě uvidí.

Mistr morse'97 19.11.

Téměř pravidelná záležitost starší členové si připraví hlavy a uši na morseovku, ti novější ať si nezapomenou pavouka.

Dvě jednodenní výpravy 22. a 23.11.

Sobotní výprava bude boj o Kvítky, také hra, která se stává tradiční. V neděli si nejspíš uděláme drakyádu, a tak si už připravujte draky nebo si je rychle sežeňte.

Mistr uzle'97

Jeho přesné datum se teprve dozvíte, ale už teď si můžete cvičit uzlíky.

Vánoční výprava 13.-14.12.

Holátka připravujte si dárečky pro ostatní členy, ať je bohatá nadílka. Určitě i vy dostanete nějaký ten dárek, třeba jen nějakou blbost, nebo někoho napadne pro vás nějaký ten dárek s užitkem či podtextem, kterému se budou moci zasmát všichni.

Od nejstarší doby po svatého Václava (9. stol.- 935)

Přemyslovci byli rod vládnoucí v Čechách od nepaměti, v době legendárních knížat bylo na území dnešních Čech několik kmenových knížetství (Čechové, Pšované, Charváti, Zličané, Doudlebi, Lučané ad., na Moravě pak Moravané, Horáci, Hanáci, Holasici ad.), těm vládli samostatně kmenová knížata. Až Velké Moravě za Svatopluka Velikého podařilo se podmanit si česká knížetství a za svého zástupce v Čechách určil pravděpodobně Svatopluk knížete kmene Čechů a snad již i Pšovanů, Bořivoje, prvního doloženého Přemyslovce. Bořivoj byl asi jednou vyhnán bavorským vojskem, které dosadilo knížete Spytimíra, snad knížete kmene Pražanů? či další Přemyslovec. On nebo Bořivoj, po svém návratu z moravského exilu v čele moravského vojska, dal postavit hradiště na místě dnešního Pražského hradu, kde až dosud byl jen posvátný stolec zvaný Žiži, na který byl posazen nový kníže. Krátce po vzniku Pražského hradu byl na hradě postaven kostel sv. Panny Marie. Manželkou knížete Bořivoje byla kněžna Pšovanů, Ludmila. Tak, jako k ostatním osobám tak událostem, máme pro život sv. Ludmily velice málo pramenů, hlavním pramenem pro tuto dobu jsou legendy, což jsou náboženské texty o životě svatých, takže často přehánějí. Přesto mají svou nezastupitelnou úlohu, obzvláště 1. staroslověnská legenda a Kristiánova legenda. A z těchto legend se o Ludmile dozvídáme, že se velmi starala o potřeby lidu. Po smrti Bořivoje se jeho syn Spytihněv I. poddal se Bavorům spolu s kouřimským knížetem, odtud se dá sledovat vazba Českého státu na Německou říši. Po Spytihněvovi nastoupil jeho bratr Vratislav I. Jeho manželkou se stala Drahomíra. Po Vratislavově krátké vládě dosedá na knížecí stolec Václav I., kterému v té době je asi 14 let. O jeho výchovu se starala jeho babička Ludmila, to ale nevyhovuje Drahomíře a její družině, a tak je Ludmila donucena opustit dvůr a následně 21. září 921 zavražděná. Krátce na to je Ludmila svatořečená a stává se patronkou českého knížetství. V roce 924 dochází k převratu, kterým se dostává k moci Václav. Svou matku Drahomíru Václav vyhnal, ale později se s ní zase smířil. Za jeho vlády dochází ke dvěma vpádům Němců do Čech (922 a 925), poprvé to byli Arnulfovi Bavoři a podruhé Sasové krále Jindřicha I., zvaného Ptáčník, podpoření Bavoři. Druhý vpád byl pravděpodobně na pomoc kouřimskému knížeti, který nejspíše měl za manželku dceru Jindřicha I. Václav, aby zachránil zemi drancování, se zavázal platit roční výpalné, 120 kusů dobytka a 500 hřiven (1 hřivna je asi 1/4 kg) stříbra. Jako údaje o jeho

životě, tak ani datum jeho smrti není jisté. Všichni historici se zatím shodli, že to bylo 28. září, ale letopočet kolísá od roku 928 do roku 936, nakonec zbyli jako reálné varianty roky 929 a 935. Tehdy byl při návštěvě Staré Boleslavi u svého bratra zákeřně zabít na prahu kostela svatého Damiána a Kosmy. O několik dní později jsou jeho ostatky převezeny tajně do Prahy, převozu se účastní Václavova matka, Drahomíra, na Pražském hradišti v rotundě sv. Víta, kterou začal Václav budovat, byl pohřben.

Drobná poznámka k historickému testu Anglie

Století, ve kterém žil Richard I. Lví srdce?

Vládl 1189-1199.

Richard I. byl králem v době, kdy měl podle pověstí žít Robin Hood. Zúčastnil se též křížové výpravy, na které umřel císař Fridrich Barbarossa (Rudovous), který je u nás známý v souvislosti s obléháním Milána, při té příležitosti získal za svou pomoc královskou korunu náš kníže Vladislav II.

Století, kdy vládla Alžběta I.?

Vládla 1553-1603.

Alžběta I. se proslavila svou podporou korzárů, kteří napadali obchodní lodě a kolonie Španělů. Proto španělský a portugalský král Filip II. Habsburský jí vyhlásil válku a v roce 1588 vypravil proti Anglii loďstvo, které se nazývalo „Velká“ nebo „Neporazitelná“ armáda, ale jak už to bývá „Neporazitelná“ armáda byla na hlavu poražena. Do Španělska se vrátila necelá třetina lodí.

Rok popravu krále Karla I.?

1649

Karel I. Stuart šel ve stopách svého otce Jakuba I. a vládl velmi absolutisticky, snažil se potlačit parlament, ale to si šlechta ani města nenechali líbit, jelikož své svobody měli zakotveny v listině práv a svobod, Magna charta (1215), která v podstatě platí v Anglii dodnes. Takže, když král přesáhl konečně míru, vypukla v roce 1640 revoluce. Hlavním představitelem revolučního vojska se stal drobný šlechtic Oliver Cromwell. Královské vojsko bylo zásadně poraženo v bitvě u Nasby (1645). Po této bitvě král uprchl do Skotska, kde také vládl a vytvořil zde nové vojsko. Toto vojsko, ale před rozhodnou bitvou za peníze zradilo a vydalo krále (konec roku 1648). Angličani to poté vyřešili jako za Francouzské revoluce popravou.

Rod královny Alžběty II.

Windsdor nebo též Sasko-Koburg-Gotha

Slavná královna Viktorie, která vládla většinu minulého století, se provdala za prince Alberta vévodu Sasko-Koburg-Gotha, odtud pochází německý název rodu. Ale už za vlády jejich syna Eduarda VII. Bylo rodové jméno z národních zájmů změněno po královském sídle na Windsdor

Jména synů prince Charlese a lady Diany?
William a Henry

Štíty

Do základního vybavení pánů zapadá i štít, tak krátce o nich.

Kdysi rada (19.10.1990) se usnesla o těchto pravidlech užívání štítů:

1. Štíty jsou výhodou a nejsou povinné.
2. Nováček má právo si vyrobit pouze čtvercový štít (od toho se v minulosti upouštělo), po splnění nováčkovské zkoušky až do slibu pak kulatý štít. Ti, kdo slib mají, mají právo si vyrobit štít španělský. Pro používání štítu gotického zatím platí, že jej smí užívat členové Velké rady (tehdejší pojmenování vedoucích).
3. Pro každý tvar štítu jsou stanoveny maximální povolené rozměry, jejichž překročení může mít za následek vyloučení ze hry.

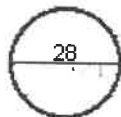
Pozn. Jelikož nováček má mít splněnou nováčkovskou zkoušku do tří měsíců, tedy by svůj čtvercový štít využil asi jen jednou, může si rovnou vyrobit kulatý.

Rozměry jsou v centimetrech.

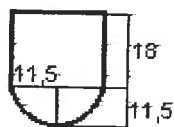
Čtvercový

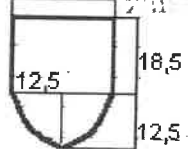
Kulatý

Španělský

Gotický

Glumuv sloupeček

Ti, co mají již splněnou nováčkovskou, jistě vědí, kdo je to Glum, a co je s čeká. Čeká vás pár nelehkých hádanek, za které můžou být i nějaké ty bodíky. Tak vzhůru hádankáři ať vás Glum nesežere.

1. Ve věštírně byli tři bohové, kteří odpovídali na otázky: Pravdy vždy mluvila pravdu, Lež vždy lhala a Moudrý někdy mluvil pravdu, někdy lhal. Do věštírny přišel filozof, aby zjistil, jak sedí bohové vedle sebe, který je který, protože podle podoby se to nepozná. Zeptal se toho vlevo: „Který vedle tebe sedí?“ A dostal odpověď: „Pravda.“ Pak se zeptal prostředního: „Kdo jsi?“ a dostal odpověď: „Moudrost.“ Naposled se obrátil k pravému: „Který sedí vedle tebe?“ a odpověď zněla: „Lež.“ Jak z těchto odpovědí filozof uhadl pořadí bohů?
2. Z řeckého bájesloví víme, jak Oidipus správně odpověděl na hádanku strašné Sfingy. Co má ráno čtyři nohy, v poledne dvě nohy a večer tři nohy? Zastupte Oidipa a zkuste odpovědět na hádanku strašné Sfingy.
3. Blízko sebe ležela dvě města. Město A bylo městem lhářů, Město B městem pravdomluvných. Obyvatelé měst se mezi sebou navštěvovali. Do jednoho z měst přijde filozof a má zjistit, v kterém městě je. Jakou otázkou se zeptá, aby se to dozvěděl?
4. Na hřeben střechy vedoucí od západu k východu usedne holub. Snese vejce, a na jakou stranu spadne, na sever nebo na jih?
5. Kolika let se dožil člověk, který se narodil roku 22 před naším letopočtem a zemřel na své narozeniny roku 27 našeho letopočtu?
6. Když se nedočkavý nápadník zeptal slečny Hrudkové, zda vůbec už má pro vdávání potřebných osmnáct let, odpověděla vskutku vyhybavě: „Předevčírem mi sice bylo ještě sedmnáct, avšak příští rok budu mít již dvacet let.“ Svatba se prý konala okamžitě, protože její nápadník se ukázal stejně důvtipný jako tajemná slečna Hrudková, navíc však byl dobrý počtář a uměl si spočítat, kolik vlastně bylo objektu jeho obdivu roků. Víte to i Vy?

Své odpovědi předávejte Sarančeti do vydání příštího čísla, ve kterém vyjde vyhodnocení a správné odpovědi.

Časopis pro členy Společenství Bílého stromu
a jejich rodiče

číslo 2 listopad '97 ročník XIII 97/98

Bodování za září '97

1.	Alois	24
2.	Tereza	23
3.	Marta	22
4.	Kytka	20
5.	Loďka	17
6.	Ufík	16
7.-8.	Šmudla Cvrček	11
9.-10.	Tygrík Aneta	10
11.-12.	Pavouk Ríša	9
13.-14.	Petra Ušák	4
15.-16.	Aleš Zajíc	3

Boj o štít '97

1.	Alois	33
2.-3.	Bára Zajíc	30
4.-6.	Tygrík Pavouk Ufík	26
7.	Aleš	20
8.	Tereza	19
9.	Lucka	17

Nepočítáni do pořadí: Marta a Aneta.

Za časů jeho Milosti krále Václava IV.

Na podzimní výpravě kromě toho, že se bojovalo o štít, byla započatá celoroční hra. Je opět z historie tentokrát se podíváme do Českého království na sklonku 14. století, kdy zde začal boj o moc mezi jednotlivými členy panujících Lucemburků, ale i mezi jednotlivými šlechtickými skupinami (kotériemi), které se podle potřeby přidávali na tu i onu stranu, podle toho kde viděli zisk.

Naší představou je, že byste měli na táboře měli představovat jednotlivé osoby, které v té době žily a byly zapleteny do těchto bojů. Abyste mohli bojovat a jednat, budete vlastnit majetky svých osob, které budou znázorněny na plánu, o tyto majetky se mimo jiné bude válčit (podobně jako v Červené Řečici, když se zachraňoval Václav II.). To ale předpokládá co nejhojnější účast na táboře, jinak mi se budeme

namáhat s náročnou hrou, která nebude nakonec téměř k žádnému užítku. Aby pak podle toho tábor taky vypadal budeme po vás chtít, abyste se středověce vybavili, to znamená opět středověké oblečení, ale i další náležitosti, např. zbraně ap.

Tak jak je tady vypsáno, vypadá to lákavě, a že je na co se těšit? Tak se těšte!

Malý dodatek o Stopě samé

Tato Stopa je sice již druhá, kterou dělám, ale i tak se omlouvám, pokud se vám nebude líbit. Také věřím, že do příští Stopy přispějete i vy něčím. Vždyť Stopa je časopis pro vás, tedy by jste se měli i vy holátka na něm podílet, aby jste pokaždý neříkali, že ty vedoucí nevědí už, co psát, a tak vypadá Stopa pod psa.

Ahoj

Sára

Co bylo a co bude?

Co bylo

Schůzky

Od vyjití minulé Stopy už byly tři, jedna v lesoparku s velice oblíbenou vybíjenou, druhá na zahrádce, jelikož nám zatím nefunguje světlo a v klubovně se zvětšuje neustále „bordel“ a třetí s plaváním v Podolí, kde se všichni účastníci rádně vymáchali a poloutopili. **Výprava do Líšného 25.-29.10.1997**

Jako tradičně se hrál boj o štít (vítěze si přečtete na první straně). Co nás trochu zaskočilo, bylo počasí. Hned v neděli ráno nás překvapila silná vánice po které zůstal slušná vrstvička sněhu až do našeho odjezdu. Přesto jsme se nenechali odradit a navštívili jsme zříceniny Pantheon, Rotštejn a Zbirohy. A, jak už to bývá, nechyběli bojové hry s míčky a došlo i na Klenoty na jejich tradičním bojišti u Kalicha.

Co bude.

Kvítky 22.11.1997

Na sobotní výpravě proběhnou již po několikáté Kvítky královny Arwen. A jako již po několikáté budou v Praze, takže vážení pánové a dámy již si připravte mapu a učte se v ní orientovat.

Pracovní akce v klubovně 23.11.1997

Jak jste již četli výše není naše klubovna úplně v pořádku, tak si uděláme malou brigádičku na její úklid. Proto si namasírujte svaly, ať se tam něco udělá.

Pravidelné schůzky

Tyto schůzky budou převážně pracovní, bude se uklízet a hlavně se bude celá klubovna malovat.

Vánoční výprava 13.-14.12.1997

Holátka připravujte si dárečky pro ostatní členy, ať je bohatá nadílka. Určitě i vy dostanete nějaký ten dárek, třeba jen nějakou blbost, nebo někoho napadne pro vás nějaký ten dárek s užitkem či podtextem, kterému se budou moci zasmát všichni.

Doba Boleslavská (935—1034)

Po strašné, ale v té době běžné, bratrovraždě se ujal vlády Boleslav I. Legendy dokonce praví, že v noci před Václavovou vraždou se Boleslavovi narodil syn, který dostal jméno Strachkvas, podle strašlivé hostiny (kvasu), která předcházela Václavově vraždě. Strachkvas, o kterém se nezachovala žádná hodnověrná zpráva, bývá někdy ztotožňován z legendistou Kristiánem, který napsal asi nejlepší legendu o sv. Václavovi na konci 10. století. Boleslav byl energický a poměrně schopný vladař, krátce po jeho nástupu zemřel německý král Jindřich I. Ptáčník a jelikož jeho syn a

nástupce Ota I. měl problémy s vévody jednotlivých německých zemí (byly to: Sasko, Franky, Durynsko, Lotrinsko, Švábsko a Bavorsko; Sasko bylo rodovou základnou těchto německých králů a později i římských císařů, jejich rod se nazývá buď Saským nebo Otóny podle převládajícího jména), vypověděl Boleslav placení poplatku Otovi. Z toho po urovnání poměrů v Německu vypukla čtrnáctiletá válka mezi Boleslavem a Otou, nakonec se roku 950, když Ota oblehl Mladou Boleslav, ve které byl s částí vojska Boleslavů stejnojmenný syn, Boleslav s Otou dohodli o platbě Německu. Krátce poté pomohl české vojsko pomohlo Němcům v bitvě na Lechu (955), kde byli na hlavu poraženi Maďaři. Od té doby se vztahy s Německou říší vyvíjejí alespoň na čas mírově.

Roku 962 Ota I. podnikl tak zvanou Římskou jízdu a je v Římě korunován císařem římským. Abychom si to vysvětlili na začátku středověku vznikla Francká říše (kolem 480), ta se následně rozšiřovala až za Karla Velikého (toho jména I., od něj se počítají francouzští králové i římsští králové a císaři) zasáhla a obsadila většinu německého území a dobyla lombardské království v severní Itálii a za pomoc papeži byl Karel roku 800 korunován prvním středověkým císařem římským. Po smrti Karla Velikého (814) došlo mezi jeho potomky k bojům, až byla říše rozdělena na tři

části Západofranskou říši (od konce 10. stol. Francie), Lothariův úděl (později Lotrinsko) a Východofranskou říši (od 10. stol. Německo a později jádro Svaté říše římské), nejsilnější a nejschopnější z těchto vládců se stal císařem až po Arnulfa Korutanského (+899). Od té doby jsou králové Východofranské říše (Německa) voleni svobodným lidem a císaři se mohou stát až korunovaci, kterou provede papež v Římě, tento poměr je zachováván až do začátku 16. stol., kdy papež císařskou korunu poslal Karlu V. Habsburskému do Říše a od té doby zvolený král římský, pokud není na živu jiný císař, protože Habsburci si nechali své nástupce volit za svého života, užívají titulu císaře Římsko-německého.

Boleslav I. se také spřátelil s polským knížetem Měškem, kterému dal za ženu svou dceru Doubravku (Měšek je prvním doloženým Piastovcem; polský vládnoucí rod). Po poměrně dlouhé vládě Boleslav I. umírá, ale, tak jako datum Václavovy vraždy neznáme, tak neznáme ani datum Boleslavovi smrti, stalo se tak buď 967 nebo 972. Je velice pravděpodobné, že se zasloužil o založení pražského biskupství (973), neboť této události muselo předcházet dlouhá jednání s papežskou kurií. Boleslav II. pokračoval v přátelské politice k Říši i k Polsku. Z jeho činů nejvíce vyniká opět vražda, tentokrát několikanásobná, která bývá označována za vznik opravdového českého státu. Slavníkovci sice už po

léta uznávali svrchovanost pražského knížete, ale zůstávali trnem v jeho patě. Přesto se Slavníkovec Vojtěch stal druhým pražským biskupem, ale měl často rozpory s knížetem Boleslavem II. a jednou odešel do Říma, kde vstoupil do kláštera, ale na prosbu přátel se vrátil do Čech. Zakrátko odsud odchází navždy, aby našel mučednickou smrt v pohanských Prusech (997), jeho ostatky vykoupil polský kníže a král Boleslav Chrabrý a nechal je uložit v Hnězdu, které bylo povýšeno na arcibiskupství (1000) a Vojtěchův bratr Radim se zde stal prvním arcibiskupem. Mezitím byli na Boleslavův pokyn v roce 995 Slavníkovci vyvražděni rodem Vršovců. Krátce poté umírá Boleslav II. (999) a nastupuje jeho první syn Boleslav III., ten je ale neschopný, a tak v roce 1002 svržen polským vojskem a je dosazen Boleslavem Chrabrým jeho příbuzný Vladivoj, aby si zajistil bezpečnost z Říše přijme Čechy jako léno Říše. se však nezřízeným pitím za rok upije k smrti. Nastupuje druhý syn Boleslava II., Jaromír, ten není také moc schopný a je svržen Boleslavem III., ten nechá Jaromíra zmrzačit a chce zabít svého dalšího daleko schopnějšího bratra Oldřicha zabít, ten stihne včas utéci do Německa. Boleslav III. během této své vlády rozpoutá postupně a dlouhotrvající vyvražďování Vršovců. Ještě roku 1003 vtrhne do Čech opět Boleslav Chrabrý a stal se českým knížetem, Boleslava III. uvěznil kdesi v Polsku, kde také zemřel. Jaromír a Oldřich mezitím donutili krále Jindřicha II. k trestné výpravě do Čech (1004), Boleslav Chrabrý utekl do Polska a na útěku z Prahy padl poslední Slavníkovec, který nebyl na Libici, když zde byli vyvražděni ostatní členové rodu. Na knížecí

stolec dosedl opět Jaromír, jeho bratr Oldřich se nějaký čas spokojil se svým místem, ale roku 1012 bratra Jaromíra vyhnal a ujal se sám vlády. Oldřich byl na rozdíl od svých bratrů celkem schopným a hlavně měl pevnou vůli, což dokazuje i příběh o Boženě. V té době byl již Oldřich ženatý a Božena byla vdaná, ale to v ničem Oldřichovi nebránilo, i když se na jeho syna pohlíželo skoro jako na levobočka, takže si svou manželku Jitku musel pro změnu unést z kláštera ve Schweinfurtu (Svini brod). Oldřich také na Polácích dobyl celou Moravu (1031), která od vpádu Boleslava Chrabrého do Čech jim zůstala. Jaromír se na konec ještě jednou za pomoci Břetislava knížete (1033). Oldřich se ukryl do Sázavského kláštera, který založil se sv. Prokopem, další patron Českého státu, a vypadalo to, že se vzdá na vždy. Ale na jaře 1034 obratně dobyl na zpět knížecí stolec, Jaromíra oslepil a uvěznil, ale ještě téhož roku zemřel. Jaromír poté dovedl ke stolci Břetislava, Oldřichova syna.

Lucemburkové

Všichni Lucemburkové, kteří byli na živu v letech 1395-1400, měli svůj původ u Jana Lucemburského. Jan měl dva syny, kteří dospěli, oba se nakonec dožili na svou dobu vysokého věku. Byli to Václav, který ale užíval jméno, které dostal při biřmování ve Francii, Karel IV. (+1378), a Jan Jindřich (+1375). Oba byli čtyřikrát ženatí, takže po nich zůstalo přes vysokou dětskou úmrtnost poměrně dost dětí. Z nich dva synové Jan Zhořelecký (syn Karla IV., *15. 6.1370) zemřel v noci na 1. března 1396, snad otráven, jelikož se měl stát dědicem Václava IV., a Jan Soběslav (syn Jana Jindřicha, *po 1355), který velice rychle šplhal po církevní hierarchii, až se stal patriarchou v Aqvileji (1387), zemřel 12. října 1394.

Děti Karla IV.

Václav IV. (*26. 2.1361 v Norimberku) neprokázal se jako schopný vladař, čehož byla částečně příčinou jeho špatná výchova a jeho povaha, i po krátkém jednání odjížděl na své lovecké hrady a po měsíce se tu v politické netečnosti oddával lovu, pití a ženám. Jindy zase propadal záchvatům vzteku, kterým podlehl i Johánek z Pomuku (Nepomucký). Už ve dvou letech byl korunován českým králem, v roce 1376 byl zvolen a korunován římským králem, ale k římské jízdě se nikdy neodhodlal, narozdíl od Karla IV., který vykonal dokonce dvě. Poprvé se oženil v roce 1370 s Johannou Bavorskou (+1386).

Žofie Bavorská (*1376) stala se druhou ženou Václava IV. v roce 1389. Pocházela z rodu bavorských Wittelsbachů. Byla na rozdíl od své vzdálené tety prý velice krásná. O její povaze moc kroniky nemluví, akorát se ví, že byla o něco později okouzlena kázáním

M. Jana Husa, ale nedokázala zabránit jeho upálení v roce 1415.

Zikmund (*15. 2.1368) liška ryšavá, kdo by si nevzpomněl, ale Zikmund byl protřelý a vychytralý politik na rozdíl od svého nevlastního bratra. Už jako dvanáctiletý byl zástupcem svého budoucího tchána v Polsku, kde ovšem odradil veškerou šlechtu, aby jej později neuznala dědicem. Ludvík I. Veliký z Anjou (+1382), král uherský a polský, totiž neměl syna, a tak měla po něm měla všechno zdědit dcera Marie, se kterou byl Zikmund zasnouben. Ale po smrti Ludvíka se vše vyvíjelo jinak, Polsko přijalo jako svou dědičku Hedviku, další dceru Ludvíka, a v Uhersku se ujala moci Alžběta Bosenská, vdova po Ludvíkovi, ta bránila i pouhému sňatku Marie se Zikmundem. Sňatek byl vynucen českým vojskem v roce 1385, ale až do své násilné smrti (1387) vládla v Uhersku Alžběta, teprve poté se ujímá vlády Zikmund. Jeho matka Eliška (Alžběta) Pomořanská umírá 1393 a jeho žena Marie 1395.

Markéta (*29. 9.1373) byla provdána za říšského pána Jana III. z Hohenzollernu.

Jan III. Hohenzollern (*kolem 1369) purkrabí říšského města Norimberka .

Děti Jana Jindřicha:

Jošt (*asi říjen 1351) byl nekompromisním politikem a velkým spořílkem, díky tomu se stal jakýmsi věřitelem Lucemburk a rozmnožil tak své dědictví markrabství moravské, kde se ještě o vládu musel dělit s bratrem Prokopem, o vládu nad markrabstvím braniborským s kurfiřtským hlasem, které mu prodal Zikmund na vyrovnání svých dluhů (1388). Stejně jako Václavovi zemřela i jemu první manželka, Alžběta Opolská (+před 1374), a již se stihl oženit znovu (asi 1374).

Anežka Opolská, tak jako jiných ženách této doby máme málo znalostí, tak je to stejně i s Anežkou. Neznáme ani rok jejího narození, ani jistě rok jejího sňatku s markrabětem Joštem. Pocházela z opolské větve slezských Piastovců.

Prokop (*1355) pan historik Spěváček ve své knize o Václavu IV. tvrdí, že to byl jediný Lucemburk té doby, který nemyslel na svůj prospěch, ale na dobro Českého království. S tím bych úplně nesouhlasil, protože jsou známy jeho činy, které měli přispět k jeho zisku na úkor prestiže království. Přestože bylo několikrát jednáno o jeho sňatku nikdy se neoženil.

Alžběta (*1351-1363) opět jedna z žen, o kterých nevíme téměř nic. Svůj sňatek s Vilémem I. oslavili roku 1366.

Vilém I. Míšeňský (* 9.12.1343) mladší syn Fridricha II. Vážného z rodu Wettinů, markraběte míšeňského a lantkraběte durynského. Velice rád diplomaticky i vojensky zasahoval do poměrů v Českém království, a to vždy na straně odkud mu plynul největší zisk.

Opavští Přemyslovci

Opavští Přemyslovci pocházejí od levobočka krále Přemysla Otakara II., Mikuláše I. Ten sice byl roku 1260 legitimován papežem, ale s podmínkou, že se nesmí stát dědicem Českého království, proto jej jeho otec Přemysl nadal vévodským titulem (někdy označován za knížecí, protože stará čeština mezi nimi nedělala rozdíl) v nově vzniklém opavském vévodství.

Jan II. - Hanuš (*před 2. 2.1375) získal k rodovému Opavsku ještě Ratiboř ve Slezsku. Politicky se orientoval hlavně ne Slezsko, ale zasáhl i významně v Čechách, kde poznal, že vláda neschopných milců krále Václava nikam nevede.

Přemysl I. - Přemek (*1365) byl strýcem vévody Jana II. Byl jen spoluvládce a v Čechách se moc neukázal.

Anna Zaháňská, matka vévody Jana II.

Glumuv sloupeček

Jako v minulé Stopě i v této vychází sloupeček hádanek. Dneska je to spíš testík znalostí běžně nepoužívaných slov v češtině. I tentokrát bude za bodíky.

- BRLENÍ** je
a) nemoc, b) součást rytířské výstroje, c) zábradlí, d) vynechávání leteckého motoru.
- BRTĚ** je
a) hnízdo včel v dutině stromu, b) drobný štěrka, c) orobinec, d) proutěný vor.
- JEZINKA** je
a) jedlá bobule, b) divoženka, c) vodní rostlina, d) blanokřídlý hmyz.
- LÁTRO** je
a) staročeská délková míra, b) záplata, c) vlákno bource morušového, d) dobytčí choroba.
- OTRUŠÍK** je
a) strom, b) indiánský otrávený šíp, c) pohádkový trpasličí král, d) arsen.
- KOPIST** je
a) kancelářská síla, b) pístové zařízení, c) nástroj k míšení těsta, d) halapartna.
- DŘEVCE** je
a) vrata stodoly, b) chůdy, c) rytířské kopí, d) protéza.
- OBRTLÍK** je
a) krční obratel, b) čep, c) staročeská mince, d) korouhvička na střeše.
- OKŘÍN** je
a) drahokam, b) jedlý kořen palčivé chuti, c) mísa na těsto, d) vodní rostlina.
- ODPICH** je
a) záděra, b) otvor ve vysoké peci, c) odročení soudního líčení, d) šermířský výraz.

Kromě toho, že za každou sérii můžete získat bodíky, v dubnu, kdy vyjdou výsledky, bude vyhodnocen

nejlepší řešitel, který bude navrhnut na povýšení do vyššího stavu.

Zpěvník

Abyste se nemohli příště vmlouvat, že neznáte žádné písničky, vydávám a doufám, že budu i nadále ve Stopě vydávat vždy písničkovou přílohu. Někdo si rád zpěvník píše sám, tomu bych doporučil si sehnat na ně blok s pevnými deskami. Pro ostatní jsem řešil přílohu tak, aby, když si koupí šroubovací desky pro velikost A 5, stačilo tuto přílohu jen rozstříhnout na půl a proděravět. Pak do takovýchto desek můžete přidávat libovolně dál, nebo ubírat, co se už neuzívá.

S dnešními písničkami souvisí drobná soutěž. Jedna z nich byla zapsána do oddílové kroniky. Vaším úkolem je zjistit, jestli je to jediná píseň v kronice, nebo jich je víc, pokud jich bude víc napište i jejich jména. Soutěž bude připočtena k hádankářské soutěži „Glumuv sloupeček“.

Časopis pro členy Společenství Bílého
stromu
a jejich rodiče

číslo 3 prosinec '97 ročník XIII
97/98

Bodování za říjen '97

1-2. Ufík	21
Alois	
3. Tygřík	19
4. Zajíc	15
5-6. Bára	14
Pavouk	
7-8. Aneta	13
Marta	
9. Aleš	8
10-11. Šárka	7
Tereza	
12-13. Kytka	6
Lod'ka	
14-15. Cvrček	5
Šmudla	

Bodování za listopad '97

1. Tygřík	29
2-3. Láďa	22
Kytka	
4-7. Cvrček, Aleš	17
Alois, Ríša	
8-13. Bára, Lucka, Šárka	12
Tereza, Marek, Ufík	
14-15. Aneta	10
Lod'ka	
16. Marta	5
17. Šmudla	2

**Vánoce a nový rok za dveřmi
(určeno i pro rodiče)**

Cvalem se nám blíží vánoce a s nimi nový rok, ale co nám přinese? Bude lepší než ten letošní rok? Tak podobně by jsme se mohli ptát skoro donekonečna, a tak už dost. Jen se podíváme a řekneme si, co můžete očekávat od nás a co mi budeme nového chtít od vás.

Jak jste se už možná dozvěděli čeká Hoblinu maturita, takže jí budete do června vídat daleko

méně. Ručička je zatím pořád po operaci ještě málo mobilní, tak se dá čekat, že s její častější účastí si budeme muset počkat ještě nějaký čas. Gembi s Jeffem si zajistili v příjemnou střední dobu angličtinu a ještě, alespoň Gembi, má potíže s pracovním vyčerpáním, což znamená, že je také nebudeme vídat pravidelně. A tak už zůstává jen Arab a já, Araba snad škola nedonutí k nějakým vážnějším omezením činnosti v oddíle. Já to mám poněkud těžší, jelikož mě v lednu a částečně v únoru čeká zkouškové období, přesto na mně bude ležet tíže toho, abych ještě zvládal vás ukočírovat a sestavovat program nejen okamžité činnosti, ale i pro tábor.

Aby toho nebylo úplně málo, tak zatím není úplně v pořádku ani klubovna, proto nás ze začátku roku bude čekat její úprava a malování. Snad nám to Gembi a Jeff ulehčí tím, že co nejdříve zadělají elektriku, aby se mohlo začít s malováním.

Tak to bychom měli naše omezené možnosti a přejdeme k tomu, co se plánuje. Budou pravidelné střední schůzky, z nichž asi jednou za měsíc bude plavání, o tom se přesněji dozvíte v lednu. Z výprav nebo též víkendových akcí lze očekávat, že bude velikonoční výprava, pokud by byl zájem a sním mohlo by se jet na běžky v lednu nebo únoru, lze očekávat hru po Praze a asi návštěvu míst a staveb Prahy Václava IV. v čele s Pražským hradem, jistě bude sraz oddílů v červnu a asi i výprava na tábořiště.

Pomalou přejdeme k nepříjemné záležitosti. Jelikož jste během podzimu chodili velice nepravidelně budeme muset zavést něco jako povinnou docházku, to znamená, že pokud z nějakého objektivního důvodu nemůžu (nemoc, potíže ve škole ap.), tak někomu z vedoucích zavolám a omluvím se, u některých je to sice zvykem, ale většina z vás na to kašle, přitom by to mělo být základní slušností ve fungování oddílů, speciálně když jste se na nějakou výpravu přihlašovali, v takovém případě budeme od vás požadovat náhradu za vzniklé škody (např. cena slevy). Pokud by snad pak někdo došel k tomu, že přece jenom bude mít neomluvené neúčasti, a pokud jich bude více, bude varován, že se nadále bere jako, že

o oddíl nemá zájem. A jelikož nás v létě čeká tábor a měl by být co nejlepší, budou se k němu vztahovat určité podmínky, ty podmínky nebudou nějak hrozné tak, aby jste se jich zalekli, ale aby bylo vidět, že o tábor máte zájem a že ty tři týdny s vámi na táboře pro nás nebude strach a utrpení. Blíže o těchto podmínkách až příště.

Aboj

Sára

Co bylo a co bude?

Co bylo

Schůzky

Kvítky 22.11.1997

Na sobotní výpravě proběhli již po několikáté Kvítky královny Arwen. A jako již po několikáté byli v Praze, tentokrát proběhli na Novém Městě a Vinohradech. Sešlo se vás vysoký počet, celých sedm osob. K trofeji, která byla schována poblíž rotundy sv. Martina na Vyšehradě se první dostali Lodka a Petra.

Pracovní akce v klubovně 23.11.1997

Co se pracovní akci asi dá říci? No, snad že se pracovalo. Uklidil se zadní skládek a spálila se většina spalitelného odpadu.

Vánoční výprava 13.-14.12.1997

Tato výprava začíná za bláta v pátek odpoledne na Florenci. Kupodivu se podařilo sehnat místenky a tak jsme v pohodlí autobusu, po půlhodinovém vymotávání se z Prahy, vyrazili směr Jablonec nad Nisou. Po krátké cestě MHD a nedlouhé cestě pěškovou dorazili na chatu A & A, totiž Arabů a Aloisů. Ještě v pozdním večeru dorazil zničený Zajíc (starší), který ten den měl ohromnou smůlu. Druhý den jsme se probudili do šílené chumelenice, přesto jsme si vyšli na procházku. Večer se ježilo, prskalo a podobně. V neděli ráno již sice nesněžilo, ale země byla pokrytá třiceticentimetrovou vrstvou sněhu. Rychle se zabalilo a v poledne jsme vyrazili směr domů. Doma nás čekalo zajímavé překvapení v podobě holých ulic, které sníh začal pokrývat až v pondělí.

Co bude. (alespoň prozatím)

Pravidelné schůzky

Tyto schůzky budou částečně pracovní, protože se ještě nestihlo vymalovat a úplně uklidit klubovnu.

Od Břetislava I. do Vladislava II. (od 1034 do 1174)

Poté, co byl uveden svým strýcem na knížecí stolec, vytáhl s velkým vojskem do Polska (1038). Dobil a poplenil Krakov a Hnězdo, ze kterého přivezl nejcennější kořist, tělo sv. Vojtěcha, který se stal patronem Čech. Tehdy se římský král Jindřich rozhodl bránit zájmy Poláků a vytáhl se dvěma vojsky do Čech. Proti vlastnímu královu vojsku se postavil Břetislav sám v příhodném terénu na Šumavě a porazil je. Mezitím druhé vojsko překročilo Krušné hory a začalo plenit přilehlá území, ale Břetislav neváhal a vyrazil i proti tomuto vojsku. To zčásti na králův rozkaz a částečně před Břetislavovým tlakem ustoupilo za hranice. Břetislav nabídl Jindřichovi smír, ale to král nepřijal a chystal novou výpravu do Čech. Ta se díky zradě některých českých pánů zdařila a Břetislav musel žádat o mír (1041). Krátce před svou smrtí vydal Břetislav tak zvaný Stařešinský zákon, jímž byla určena posloupnost dědiců knížetství a to tak, že měl vždy nastoupit na knížecí stolec nejstarší žijící Přemyslověk. Na cestě na Moravu v roce 1055 kníže Břetislav v Chrudimi onemocněl a umřel.

Po něm nastoupil jeho nejstarší syn Spytihněv II., ten se nepohodl se svými bratry a docházelo k rozbrojům, jeho bratr Vratislav utekl do Uherska a jeho manželka byla vězněná a na cestě do Uher poté zemřela. Spytihněv dal na místě staré rotundy sv. Víta postavit novou baziliku. Po šesti letech však umírá a vlády se ujal Vratislav II. Ten se stal velice schopným panovníkem. Aby zkrátil moc svého marnotratného a rozmazleného bratra Jaromíra, který se stal pražským biskupem, bylo na Vratislavův popud založeno nové biskupství v Olomouci. Za vlády Vratislava došlo k tzv. boji o investituru (to jest o uvádění do úřadů, tady speciálně do církevních) mezi světskou vedenou králem římským a církevní mocí vedenou papežem. Ten poprvé vyvrcholil v letech 1081-1083, kdy král Jindřich IV. vtáhl do Itálie a oblehl Řím. Kníže Vratislav, který byl již dlouhou dobu spojencem krále, mu poslal na pomoc oddíl 300 jezdců pod velením Wiprechta Grojčského a svého syna Bořivoje. Češi se v při obléhání Říma velice vyznamenali, ztekli první římské hradby a nakonec se jich do Čech se svými veliteli vrátilo jen devět. Vratislav za tuto pomoc dostal královský titul a 15. června 1085 byl v Praze korunován i se svou manželkou Svatavou. Wiprecht se poté stal zetěm nového krále, když se oženil s jeho dcerou Juditou. Krátce poté se Vratislav, jako král I., ale rozešel s císařem a začal válčit se svým bratrem Konrádem Brněnským o Olomoucko, které předtím patřilo jejich právě zemřevšímu bratrovi Otovi. Krátce poté v roce 1092 umírá Vratislav po pádu s koně a knížetem se stal Konrád Brněnský, ten se však nedožil ani konce roku, takže přichází řada na Vratislavovi syny.

První na knížecí stolec dosedl trochu odstrčený Břetislav II. syn Vratislavovy druhé manželky. Břetislav sice vládě energicky a dobře, ale roku 1100 byl zákeřně zabit při lovu u Zbečna (dnes tu stojí malý pomník). Pak nastupuje Bořivoj II., syn třetí Vratislavovy manželky, který byl mírný, dobrosrdečný a slabý panovník, takže byl roku 1107 svržen svým bratrancem Svato-plukem, synem olomouckého knížete Oty. Svatopluk sice vládl jen dva roky, ale stihl provést konečné zúčtování s Vršovci, které nechal v roce 1108 vyvraždit, opět na Libici nad Cidlinou, avšak rok poté byl zavražděn. Okamžitě se moci chopil třetí Vratislavův syn Vladislav I., to si ale nenechal líbit Bořivoj II. a požádal Wiprechta Grojčského o pomoc, ten jí poskytl a Bořivoj s ní obsadil Prahu. Vladislav, který mezitím mířil na říšský sněm do Řezna, okamžitě požádal o pomoc císaře, který jí poskytl a na jednáních Bořivoje i se synem Wiprechta zajal. Vzbouřenci, kterým se podařilo uprchnout, odešli do Polska a shromažďovali se kolem Vladislavova bratra Soběslava, ten vpadl s polským vojskem do Čech. Přestože se Soběslav chtěl s Vladislavem dohodnout k dohodě nedošlo a Poláci ustoupili, na ústupu je neopatrně se svou družinou pronásledoval velmož Dětřisek Buzovic, předek panského rodu Buziců, a byl zabit (1110). Až roku 1115 došlo k usmíření a Bořivoj byl propuštěn z německého zajetí. Roku 1117 Vladislav postoupil vládu Bořivojovi, ale již za tři roky byl opět zbaven knížecího stolce ve prospěch Vladislava a odešel do Uher, kde roku 1124 umírá. O vánocích roku 1124 onemocněl kníže Vladislav a do Čech se vrátil Soběslav, který začal okamžitě získávat přívržence pro svou volbu knížetem. Soběslav II. zahájil svou vládu vítěznou válkou s Němci, když je do Čech pozval Ota Olomoucký, jeho bratranec, krále Lothara porazil v bitvě u Chlumce (u Ústí nad Labem). Poté Soběslav požádal o mír a přátelství krále Lothara, což se také stalo. Soběslav pomáhal ve válce uherskému králi Štěpánovi II. proti Východořímské říši, došlo také k válce s Polskem. Nakonec však roku 1140 umírá, přestože se snažil zajistit vládu svému synovi Vladislavovi, nastoupil jiný Vladislav, syn Vladislava I.

Vladislav II. se stal asi našim nejlepším vládcem 12. století. Hned na začátku vlády proti němu vypukla vzpoura, došlo k bitvě pod Vysokou, Vladislav byl donucen uprchnout a vzbouřenci obklíčili Prahu. Mezitím vytáhl na pomoc Vladislavovi římský král Konrád Štauf, ale, když přitáhl ku Praze, vzbouřenci se už rozprchli. Za Vladislavovi vlády byla vyhlášena další křížová výprava, které se i Vladislav zúčastnil (1147). V následujících letech se Vladislav zúčastnil severoitalského tažení nového krále Fridricha I. Barbarossy, o statečnosti českých bojovníků koluje mnoho pověstí. Za tuto pomoc jej Fridrich obdařil

královským diadémem, který měl být dědičný, ale nebyl uznán papežem a Vladislav se provinil i proti nástupnickému řádu. V roce 1172 se vzdal vlády nad Čechami a za nového vládce určil svého nejstaršího syna Fridricha, též Bedřich. Fridrich byl rok poté sesazen Soběslavem II., syn Soběslava I. Mezitím král Vladislav dožíval v Durynsku, zemi své druhé manželky Judity, po níž byl pojmenován tehdy postavený most v Praze, předchůdce Karlova mostu. Vladislav umírá v roce 1174.

Něco malého ke hře

Sice to trochu vypadá, že na hru tak trochu pozapomínáme, ale není to tak. I na povyšování se myslí, a tak nám několik lidí čeká, až bude klubovna a bude vám představen král Václav IV. S jistotou vám mohu říct, že mezi ty, co čekají na tuto ceremonii jsou vítěz Boje o štít a vítězky Kvítků, kromě nich ještě několik málo osob, ale ty jsou zatím tajné.

Ted' si povíme něco málo některých osobách, které byly v Čechách tehdy velmi významné, ale nepatřily do žádného panovnického rodu. Prvním z nich Jindřich z Rožmberka, ten byl již třetí tohoto jména v rodě, patřil mezi nejpřednější pány v zemi a opíral se o velký pozemkový majetek, byl velice ctižádostivý, a tak byl jedním z iniciátorů vzniku Panské jednoty. Dalšími důležitými členy Panské jednoty byli další Vitkovci a příbuzní Jindřicha Jindřich IV. a Jindřich VI. Z Hradce, dále Vilém z Landštejna na Lipnici, Hynek Berka z Dubé a Lipé, ten původně se těšil velké přízni krále a za této přízně se mu podařilo vybudovat rozsáhlé domínium v severních Čechách, a posledním významným členem byl litomyšlský biskup Jan Železný, ten pravděpodobně pocházel z pražské měšťanské rodiny. Naopak na straně krále stáli převážně členové drobné šlechty, ale nevystupovali zde za všechnu drobnou šlechtu, ale jen se svými ryze sobeckými zájmy. Příkladem mohou být Zikmund Huler, Niklas ze Sedlice, Jíra z Roztok ad. Tehdejší pražský arcibiskup Olbram ze Škvorce se snažil stát mimo konflikt stejně jako biskup olomoucký Jan Mráz, ten byl velice krutým a sobeckým zásahem markraběte Prokopa do svých pravomocí donucen stanout na straně markraběte Jošta a krále Zikmunda a tím pádem se stát členem Panské jednoty.

Tak těšte se! Toto nepíšu jen tak, abych něco do Stopy napsal, ale vztahuje se to ke hře, protože na táboře budete v podstatě někoho takového hrát. K tomu samozřejmě patří to, že svou postavu taky poznáme a budeme se trochu snažit chovat jako ta postava. Kromě toho samozřejmě je důležité, abyste měli i dobové oblečení, z čehož bude nejdů-

ležitější slavnostní oblečení, které bude muset vypadat přiměřeně postavení svého majitele, takový Jindřich z Rožmberka nemůže vypadat jako hastrůš, kromě toho módu u nás tehdy diktoval sám král Václav IV., který nosil jen nejnovější módní záležitosti. Kromě toho oblečení bude jednou z oněch podmínek účasti na táboře. Bohužel, zatím jsem doma nevyhrabal nákresy oblečení a ani jsem nepřipravil doprovodný text, takže snad se k tomu donutím v lednu.

Glumuv sloupeček

Jako v minulých Stopách i v této vychází sloupeček hádanek. Ale zatím nikdo se neucházel o řešení toho předcházejícího testíku ze starých slov. I tentokrát bude za bodíky. Dnes to jsou mapové značky, na co se ptá Glum. Pro ty, co už si splnily orlí pero nebo se na to chystají, to bude za jisté brnkačka správně zodpovědět a ostatní si to alespoň procvičí.

1		11		 červená modrá hnědá černá
2		12		
3		13		
4		14		
5		15		
6		16		
7		17		
8		18		
9		19		
10		20		

Kromě toho, že za každou sérii můžete získat bodíky, v dubnu, kdy vyjdou výsledky, bude vyhodnocen nejlepší řešitel, který bude navrhnout na povýšení do vyššího stavu.

Malý erbovník

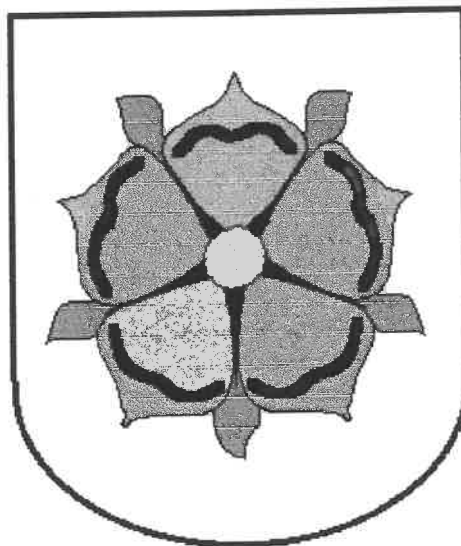
Jelikož pro jednoho člověka je těžké psát celou Stopu a nikdo mi to neusnadnil tím, že by dodal nějaký příspěvek, tak jsem vyplnil zbytek místa třemi velice důležitými erby: erb Českého království, Lucemburského vévodství a pánů z Rožmberka (ti mají shodný erb s pány z Hradce a pány z Landštejna až na barvy; páni z Hradce mají zlatou růži na modrém podkladu a páni z Landštejna mají stříbrnou růži na červeném podkladu, tedy přesně opačně než páni z Rožmberka).

KRÁLOVSTVÍ ČESKÉ

vévodství LUCEMBURSKÉ

páni z ROŽMBERKA

Sedmnáct dnů

Wabi Ryvola

1. Jak zavoláš, když už ti dávno v hrdle vyschnul hlas,
tvůj krk je připravený na provaz, kterej se houpá blíž a blíž,
kam zavoláš, když tvoje oči vidí pustinu,
nejradši lehnul by sis do stínu, jenom kdyby ňákej byl.

Refrén: Sedmnáct dnů máš v patách ostrý hochy z patroly,
noc beze snů a pravou ruku furt na pistoli,
v hrdle máš prách a tvůj kůň teď už neví, kam má jít,
máš asi strach, seš ale chlap a desperát.

2. Jezdci jsou blíž, pustinou jenom dusot kopyt zní,
ubal si cigaretu poslední, než zazní obávané hlas:
„Hands up old boy!“ Bouchačku uchop za hlaveň,
ať šerif ví, že máš furt úroveň, že ještě ocel v očích máš.

Refrén: Sedmnáct dnů...

Refrén: Kdo prohrát zná, i když měl předtím v očích temný strach,
ten právo má, aby řek šerif o něm: „Byl to chlap!“
Tak naposled pohled' do slunce smutným úsměvem,
život je boj a tys ho předčasně prohrál.

Zátoka

Greenhorns

1. V zátoce naší je celej den stín. Dneska je tichá, to já dobře vím.
Kdy ten stín zmizí i z duše mojí, za vodou čekám na lásku svojí.
2. Poslední dříví jsem na oheň dal. I kdyby nocí překrásně hřál,
já nespím, to víš, jak bych si přál, proč jsi mě Hardy na práci bral.
3. Už pomalu svítá a krávy jdou pít. V sedle zas musím celej den být.
Proč má tvůj tatík ach tolika stád. Tejden je sháním a nemůžu spát.
4. Zejtra se vrátím na jižní díl. V zátoce naší, tam bude můj cíl.
Vítř se zdvihá a měsíc je blíž, zítra stín zmizí, ty dobře to víš.

Časopis pro členy Společenství Bílého
stromu
a jejich rodiče

číslo 4 leden '98 ročník XIII 97/98

Bodování za prosinec '97

1-2.	Cvrček, Marta	20
3.	Tereza	18
4.	Alois	17
5-7.	Lodřka, Šmudla, Tygřík	15
8-9.	Kytka, Lucka	14
10.	Pavouk	13
11.	Aleš	12
12.	Radka	11
13.	Petra	10
14-15.	Uřík, Ušák	7
16.	Šárka	6
17.	Ríša	5

Nebodování: Bára a Zajíc; ti se vůbec v prosinci neukázali, a pokud v nejbližší době nedají o sobě vědět, je možné, že se s nimi rozloučíme.

Předpokládané akce od ledna do června

Únor

Schůzky: 4., 11. (plavání), 18. a 25.

Výpravy: 21. a 22.

Sobotní výprava buď bude bruslení nebo akce po Praze a to, která z variant zvítězí, bude částečně záležet na vás a částečně na vnějších okolnostech.

V neděli bude překvapení mistra Gembiho.

Březen

Schůzky: 4. a 25. (plavání)

V březnu jsou jarní prázdniny, jelikož jsou v oddíle zastoupeny obě části Prahy nebude se po dva tý-dny nic dít.

Duben

Schůzky: 1., 15., 22. a 29.

Výprava: 9.-13. Velikonoce

Velikonoce budou v Úštěku, který je nedaleko Litoměřic.

Květen

Schůzky: 5., 13. (plavání), 20. a 27.

Výprava: 1.-3.

27. května bude ukončen postup ve stavech a budou udělovány jména (historické postavy).

Červen

Schůzky: 3., 10., 17. a 24.

Výprava: Sraz oddílu (datum zatím neznámé)

Předběžné datum tábora

14. 7.- 5. 8.

Zatím toto datum není výsledné, jelikož zatím ani nevíme, jak dlouho před námi bude jiný tábor na místě, kam se na tábor pojedě.

Místo tábora je asi 12 km severně od Horšovského Týna v okrese Domažlice, nedaleko Českého lesa.

Ze Stopy na vás

Vy „plantážníci“, copak nejste schopni zareagovat na všechny mé narážky a přímé urgencye, kromě jedné světlé výjimky nikdo nic redakci Stopy nedodá, ani nereagujete na hádanky, které ve Stopě píšu, skoro mi přijde, že Stopu nečtete, jen si ji vezmete s myšlenkou, co nám to zase vnucují, a doma ji hodíte do koše. Ona se pak Stopa těžce píše, když mě téměř utvrzujete svou ignorancí, že ji nečtete. Přitom by to měl být váš časopis a měli byste na něm mít vlastní podíl.

Mezitím, co jsem se snažil vymyslet všechny tyhle písmenka k sestavení nové Stopy, první v novém roce, utekl nám před očima téměř celý leden. Dneska je poslední schůzka v lednu, dokonce trochu nasněžilo, a tak se nejenom mrazem představuje konečně nějaká ta zima. Na závěr mého „žbrblání“ už jen omluva tomu jedinému autorovi článku, v této Stopě opravdu nebylo místa nazbyt, takže článek vyjde až příště.

*Ahoj
Sára*

Historický šatník

Konečně jsem se donutil prohledal paměťové obvody svého PC a některé publikace a tak vám dnes můžu předložit popis a nějaké obrázky šatstva nošeného za vlády Václava IV.

Letošní tábor by měl být opět trochu výjimečný, jelikož jsme se částečně inspirovali metodami tzv. experimentální archeologie. Předpokládám, že všichni víte, co znamená experimentální (od slova experiment = pokus) a archeologie. Ale asi málokdo ví, co je ta složenina z těchto dvou slov. Experimentální archeologie se začala rozvíjet až v poslední době, pracuje s poznatky "klasické"

archeologie a historiografie (věda o historii) a na jejich základě se snaží žít v podmínkách různých časových období a na základě těchto zkušeností zdokonalit naše poznatky o historii. Mimo jiné i u nás byste našli vesnici, která ukazuje život v mladší době kamenné.

Takže teď přejdeme k tomu ošemetnému předmětu tohoto speciálu. Pro každého účastníka tábora bude povinností si přivést jedno slavnostní oblečení (dámy šaty) a minimálně dvoje pracovní oblečení (haleny) odpovídající konci 14. století (budete v nich chodit téměř celý tábor). V to jsou počítány i boty, přece jenom tenisky či holiny nevypadají spolu se středověkým oblečením dobře ba přímo směšně, povoleny jsou Kristusky nebo jim podobné sandály a budeme požadovat jedny kožené kotníkové boty (doporučujeme pohorky nebo kanady). Dále budeme chtít jedno obyčejné oblečení, ve kterém se pravděpodobně pojede na tábor a asi jedno oblečení pro dobu přípravy tábora a jeho likvidace. Mimo jiné je povoleno oblečení jakékoliv, které se umně zamaskuje do dobového, pláštěnka, plavky a noční, ale tady se dá doporučit plášť na noční návštěvy zařízení ve středověku zvaného prevět (v táborové mluvě latrína), on plášť nebo jakýsi přehoz je sám o sobě velice praktický při večerním chladu.

Nejjednodušším oblečením byla varkoč (viz. obraz 1), byla šita z jednoho či dvou kusů po bocích sešitých, vepředu a vzadu byl odspodu téměř po pás rozpárán pro dobré sezení na koni. Varkoč nosili rytíři hlavně ve 13. stol. přes kroužkovou brnění. Varkoči velice blízké oblečení je jednoduchá halena:

Veškeré míry jsou uvedeny pro dítě výšky 150 cm, obvod boků 80 cm.

1. Oděv se šije ze dvou pruhů látky šířky 40 cm. Látky položíme na sebe, pevnými konci k sobě a podél pevných konců sešpendlíme.
2. Látku roztáhneme rubem nahoru a nakreslíme otvor pro krk a výstřih. Sešijeme pruhy podélně, ze zadní strany po celé délce, zepředu jen k výstřihu, jehož konec několikrát přešijeme.
3. Vystříhneme otvor pro krk. Stříháme raději menší otvor s přímým odzkoušením. Otvor pro krk začistíme „šikmým proužkem“, pak začistíme přehnutím i okraje výstřihu.
4. Odměříme šířku haleny a rukávů, naznačíme a sešpendlíme. Sešijeme je tak, že ze spodu necháme asi 15 cm rozperek, rukávy na haleně nesešíváme, budou se lépe obšívát. Vystříhneme přebývající látku a okraje začistíme.
5. Nakreslíme třásně na dolním okraj haleny, doporučujeme po třech na každé polovině haleny, buď zakulacené nebo špičaté (trojúhelníky). Podle nákresu obentlujeme jejich tvar a pak je teprve obstříhneme.
6. Obdobně upravíme okraje rukávů, kde budou třásně méně hluboké. Pokud chceme dosáhnout

větší délky rukávů, použijeme na prodloužení látku z výřezu haleny. Doporučujeme prodlužovat stejnou barvou látky. Nejprve opět obentlovat tvar, pak vystříhnout a nakonec vsadit do haleny, došít její rukávy a začistit.

7. Zapínání haleny může být různými přezkami apod. Nejjednodušší je ušít jeden (nebo dva podle hloubky výstřihu) tunýlky ze zbytkové látky, na jedné straně je přešít na pevně, na druhé straně na suchý zip, patent apod.

Ze zbytku látky se může ušít erb (ale pozor jednotlivcům bude erb udělen až koncem května), nejlépe v opačném vybarvení, než halenu, hustým entlem na něj vyšijeme svůj znak (iniciály apod.), hustě obentlujeme a obstříhneme. Vzhledem k entlování je dobré ho šít z dvojité látky. Erb přišijeme do středu haleny, pod výstřih.

Tento základní stříh se dá dále rozšířit, aby vzniklo i nějaké ušlechtilé šatstvo.

Základní částí mužského oblečení byla suknice nebo kabátec. V pozdní gotice už oba pojmy často splývaly a ztrácely typové vymezení, ale původně vznikl kabátec podélným rozstřížením suknice. Byl tedy na zapínání, zatímco suknice se navlékala přes hlavu.

Zkladní typ suknice je na obr. č. 3, je střížena z jednoho kusu, v pase mírně podkasána, s dlouhým úzkým či mírně otevřeným rukávem. Na obraze č. 4 je ukázka náročného kabátce z doby Václava IV. Bývaly vepředu vycpávány a tím získávaly bizarní tvary.

Důležitou součástí mužského oděvu byly nohavice (obr. 2), měly velice složitý stříh, jelikož se cenilo, co nejlepší zamaskování švů. Lze je pro naše účely nahradit plátěnými "kallhotami" (bez kapes) nebo jednobarevnými vlněnými elastáky (ne klasické, jsou lesklé).

Základní součástí ženského oděvu se stal šat, v našem smyslu šaty, které se vyvinuly z bývalé spodní sukne. Spodní sukne nebyla oblečením intimním, i když intimní spodní prádlo zastupovala; zhotovovali ji z barevných látek, měla dlouhé rukávy, bývala i bohatě zdobena a mohla být nošena samostatně a viditelně. Hygienické bílé spodničky (košile) jako vysloveně spodní prádlo počaly ženy nosit v průběhu 14. a 15. století, spodní kallhotky neznaly a o „sukni ložničné“ (tedy noční košili) se české prameny zmiňují poprvé v roce 1492.

Šat, zhotovovaný nejčastěji ze sukna se nazýval sukni. Kvůli větší bytelnosti a tepelné ochraně míval šat podšívku z odlišné látky, v zimě kožešinovou. Působením módních vlivů se měnila postupně celková linie stříhu, tvar a velikost výstřihu, uzavření živůtku a typ rukávů. Pokusíme se sledovat nejvýraznější módní změny

Nejstarší středověkým oblečením žen byla volná splývavá tunika (viz. obraz 7). Ve 14. století s nástupem Lucemburků u nás, se k nám dostává i francouzská móda (obraz č. 8). V druhé polovině

14. století se za vlády Václava IV. stává Praha centrem evropské módy (obraz č. 9 a 10).

Zatímco šat mužů a žen se v gotickém období rozrůznil, pláště a kožichy zůstávají obdobné. Muži běžně odkazovali své pláště ženám a naopak.

Plášť by se měl dát ušít velice snadno z půlkruhu nebo kruhu, ale je pak důležité vyřešit zástřih kolem ramen, aby dobře seděl.

Byly bychom velice rádi, kdybyste měli alespoň jedno oblečení hotové sebou na velikonoční výpravě (spíše slavnostní), neboť se bude pořádat nějaká slavnost.

Příště se budeme ještě věnovat pokrývce hlavy a některým dalším doplňkům oblečení.

Popisy k obrázkům:

1. Zatímco u lehkooděnce tvořil látkový bojový oděv někdy jedinou ochranu těla, těžkooděnc v pancíři nebo plátové zbroji oblékal svrchní válečný oděv, aby sluneční paprsky nerozpalovaly jeho kovovou zbroj (i na přilbách bývaly od 13. století látkové pokrývky); oděv se stal i projevem módy. Varkoč (s kožešinou: kuršit), v průběhu první poloviny 14. století byl přiléhavý a často se zaměňoval koženým módním krznem.

2. Na rozdíl od ženských sukní bývaly mužské sukně krátké (dlouhé nosili starci, kněží a urození), a proto nutně vyžadovaly ještě doplňující oblečení spodní části těla. Tvořily je dvě nohavice (nohavice od noha jako rukavice od ruka), které zastupovaly kalhoty, punčochy a leckdy i obuv. Bývaly různé: těsné, přiléhavé i volné, někdy sahající ke kotníkům, jindy kryly nohu celou a na chodidle měly koženou podešev. Vyráběly se z plátna, sukna i kůže. Dobře ušité nohavice (hlavní šev vedl prostředkem lýtka), které by těsně přiléhaly k noze, nesvedl každý krejčí. Na jedny nohavice rozstříhal asi 56 loktů sukna (3,5 m). nenechme se zmýlit středověkým vyobrazeními, muži mají opravdu šité nohavice, a ne punčochové kalhoty na způsob dnešních, pleteniny dosud neznali. Obě samostatné nohavice se šněrovadly uvazovaly kolem boků, připojily k pasu nebo ke krátkým kalhotám zvaným bruchy. Potřebovali muž větší volnost pohybu, povolil šněrovadla a chodil se „spuštěnými“ nohavicemi (Litoměřická bible, 1411).

• Roku 1492 odkázal jihočeský zeman příteli nohavice „vázané lepšie“. Je to výjimečný případ, závěti zaznamenávajíce nejružnější pláště, sukně, kožichy a šuby, ale nohavice téměř nikdy. Patrně mívali muži jedny a nosily je do roztrhání, málokterý choval v truhle náhradní. Když gotická móda zkrátila sukni v kratičkový kabátec, přibýlo k nohavicím vpředu nezbytné krytí, zvané v českých pramenech „klín“, „klíny“. Dole bylo přišité, na horním konci se uvazovalo.

• Nohavice pracujících mužů zůstávaly širší, ale šviháci si nechávali zhotovovat nohavice úzké, vzadu patrně sešité dohromady a podle francouzské módy mi-parti v polovině 14. století výstředně barevné. Pražský koncil musel v roce 1349 přísně napomenout i kněze, aby nenosili šachované (čtverečkované) červeno-zelené nohavice. Jiní mívali každou nohavicí jinou a tak uzoučké, že se při prudším pohybu snadno k veřejnému pohoršení roztrhly. V 15. století nepatřilo mezi solidní oděv a ještě později nosili dvoubarevné nohavice (stejně jako zvonečky na oděvu jen šašci.

3) Sukně po kolena, střižená z jednoho kusu, v pase mírně podkasaná, s dlouhým úzkým nebo mírně otevřeným rukávem je základním typem mužského oblečení po celé gotické období. Jako tradiční „pocitivé“ oblečení přetrvala všechny módní výstřelky. Podšita byla buď lehkou podšívkou, nebo jinobarevným sukнем, i kožešinou (KNM, XIII A 12, 1360-1364).

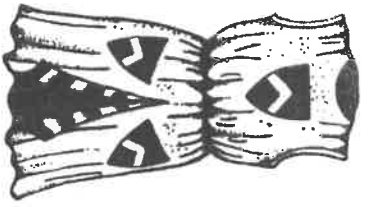
4) V době Václava IV. kratičké kabátce, vpředu navíc důmyslně vycpávané, dostávaly ty nejbizarnější podoby. Na spodním okraji a na rukávech bývaly lalokovitě vykrajovány nebo hvězdovitě vystřihovány. Jiné, kratičké sotva na boky, byly ukončeny ozdobným pasem. Zručnost pražských krejčí ve zhotovování kabátců tehdy založila proslulost „české módy“ za hranicemi, doma se však staly výstřední kabátce předmětem útoku kazatelů. Jan Hus napomíná ty, kdo „střiehanie rúcha za hriech nemají“ (tj. nosí kabátce a sukně zdobené zástřihy), a marnivce, co ve snaze vypadat mužněji „v kabátu vlny přidává (vycpávkami), by byl prsatý a tak silný a smělý“. K rozstříhaným cípům si dokonce někteří nechávali našívat i cípy jinobarevné látky. Kratičkový kabátec nebyl oblečením na ulici, předpokládal, že jeho majitel vlastní též pláštěk k vycházkám. Kabátce mladých šlechticů zdobily bohatě pásy, množství našitých skvostů a rukávy roztodivných stříhů s cípy, pytlovitě i trychtýřovité (NBW, I, Cod. 2759, z roku 1389-1400).

5) Počátkem 15. století se mužská sukně opět rozumně prodloužily ke kolenům i níž a respektují přirozený pas, i když pás spuštěný na boky z oblíbenosti nevyšel. Prodloužily se poněkud i kabátce a rukávy se šijí volnější a často krátké, takže vyžadují existenci spodního oděvu (nebo rukávu) (KNM, III B 10, první čtvrtina 15. století). Rubáš poněkud připomíná košílka pražských lazebnic (NBW, Bible Václava IV. kolem 1400).

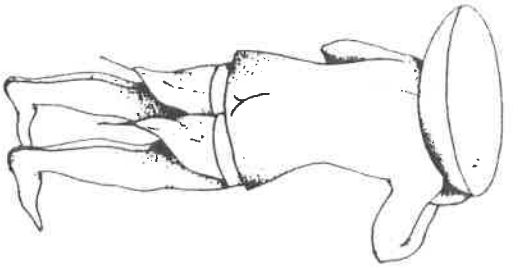
6) Rubáš plnil podobnou funkci jako spodní sukně, byl zhotovován z plátna i z vlny podomácku a na rozdíl od sukně neměl rukávy. Na ramenou byl uchycen širšími či užšími

- ramínky. Pokud žena vycházela z domu, oblékla přes rubáš rukávce (oplečí), jakousi krátkou košílkovou halenku s rukávy, nebo prostě zahalila horní část těla přehozem (loktuší). K pasu uvazovala přes rubáš zástěry: zezadu dopředu šorec a zepředu dozadu vokasnici (kasanici, fěrtoch). Tyto zástěry dohromady utvořily sukni do pasu.
- 7) Původní hladká, volně splývající tunika, obecně rozšířená od antických dob (UK XIV A 13, z roku 1085).
 - 8) Nejprve dostala tunika podle francouzské módy v průramcích vsazené rukávy, které těsně objaly ramenní kloub, a přiléhavý živůtek s výstřihem, zpočátku mírně oválným, později čím dál smělejším. Celkovou linii určovaly stranní švy. Sukně obepínala život i boky a teprve od nich se počala bohatě rozšiřovat do měkkých záhybů, tvořených klíny. Dlouhé šaty, v pase nepřestřižené, se navlékaly přes hlavu a spínaly se buď vpředu, ale častěji vzadu knoflíčky, háčky nebo se šněrovaly tkanicemi. Až dvanáct párů spínadel stříbrných, pozlacených i zlatých uzavíralo jeden šat. Projmuté šaty s hladkým úzkým rukávem, nevelkým výstřihem a rozšířenou sukni představují základní typ, který nosily ženy po celé gotické období. Splývavé pachy u rukávů později móda opustila (UK, XXIII C 124, kolem 1340).
 - 9) V druhé polovině 14. století zavládla obliba přepásání na bocích. Od ozdobného pásu dolů počíná bohaté řasení sukně. Výstřihy slavnostních šatů se rozšiřují tak, že odhalují někdy až ramena, ba i ňadra. „Panie neb panny své prsy strojie ukazujíc,“ napomínal Vojtěch Raňkův (UK, 17 A 6).
 - 10) V první třetině 15. století se pas vrátil na své místo. Výstřihy se počínají zužovat a prohlubovat, rukávy rozšiřovat. Teplý šat, lemovaný kožešinou, s pytlovitými splývajícími rukávy, poodhaluje i balónové rukávy spodní (možná rukávy spodního šatu) (KNM III B 10, první čtvrtina 15. století).
 - 11) Základním typem pláště, přejímaným již od starověku, byl přehoz pravouhlého, kruhového či polokruhového tvaru. Mohl se přetahovat přes hlavu (což bylo nejprostší), spínat nebo navlékat otvorem prostřiženým pro hlavu (UK, XXIII C 124, kolem 1340).
 - 12) Ve třicátých letech však už zobecněl jiný způsob, kdy plášť odhaluje přední část těla a splývá na zádech dolů. Původně býval uchycen řemenem (spojovací páskou), vedeným uvnitř pláště od ramene k rameni přes prsa. Kurtoazní postoj gotických madon v bohatém řasnatém plášti vyplynul z praktické potřeby: pravá ruka přidržovala obě hrany pláště ve výši pasu, prsty levé ruky byly položeny na spojovacím řemenu, aby v čas potřeby plášť přitáhly nebo povolily (UK, XIV 17, z let 1313-1321).
 - 13) Gotická móda kolové pláště rozvinula v řadu typů. Zdokonalila jejich střih, sešivaly se z dílů a splývaly pak ve formě zvonu. Nejrozšířenějším byl plášť klok (putnice), jehož název sám podobu připomíná (die Glocke). Spínal se agrafou, knoflíkem, dvěma knoflíky, řetízkem, točenou šňůrou, petlicí, háčky. Spony bývaly uměleckým dílem, jako například „záponka holúbkem dělaná, bílým šmelcem položená“ nebo spony s perlami. Z plastik a obrazů známe nejrůznější kloky mužské i ženské, prosté i velice nákladné, lemované hermelínem i králičinou, podšíváné plátnem nebo brokátém (NG Praha, Assumpta v květnici, kolem 1450).
 - 14) Krátký zvonový plášť zvaný kloček nosili muži (UK, XVII A 6, z roku 1376).
 - 15) Krátký přiléhavý kabátek střižený ze vzácných materiálů na způsob francouzského surcotu, oblékaly kolem poloviny 14. století elegantní dámy spíš pro ozdobu než pro zahřátí (UK, XIII C 124, z roku 1340).
 - 16) Urození muži nosili ve 14. a ještě počátkem 15. století slavnostní plášť tappert, bez rukávů, vpředu neprostřižený, s otvorem pro hlavu a s hlubokými otvory pro ruce, nebo po straně úplně otevřený. Býval lemován kožešinami a nosil se jak výstředně krátký, tak ke kolenům či do půli lýtek. U nás jej známe jako oděv univerzitních mistrů. Profesor Karlovy koleje má na hlavě typický, kožešinou lemovaný baret a přes sukni přehozen tappert s hermelínovým límcem typu kápě. Od husitství se staly tapperty slavnostním oděvem. Hus sám odsuzoval okázalý přepych v oblečení mistrů: „Pohřichu také jsem měl ty taparty, sukně s křídly i kápě s běliznami (hermelín), neb tak sú zahradili to mistrovství, že nelze k němu přijíti, nebude-li těch přistojív míti.“ (Knihovna svatovítské kapituly v Praze, A10).

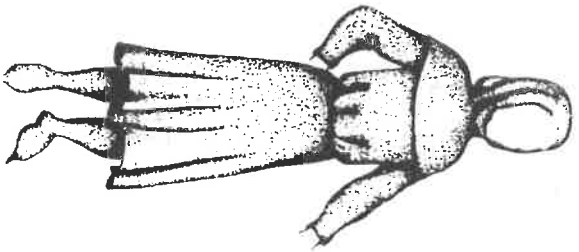
Vybráno z knihy Dějiny hmotné kultury I (2)

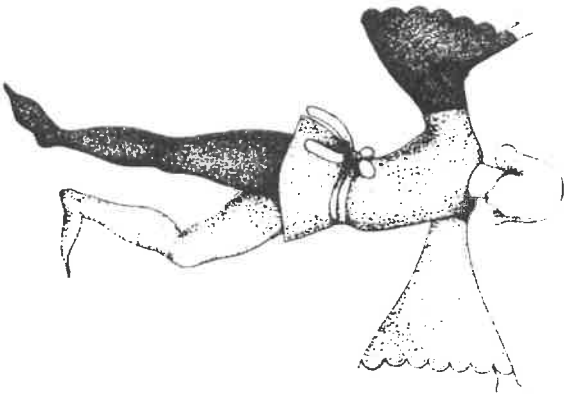
1

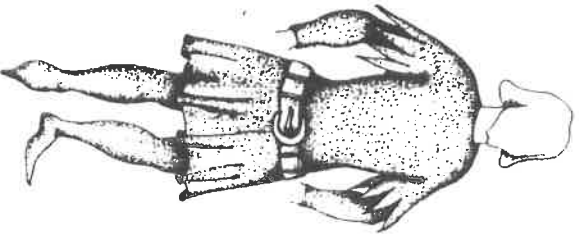
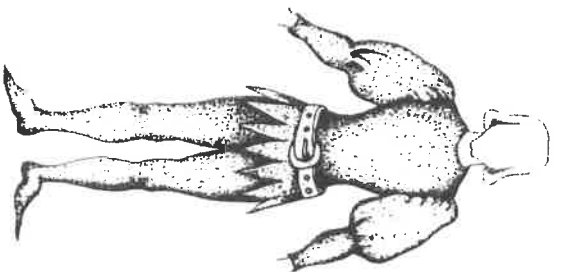
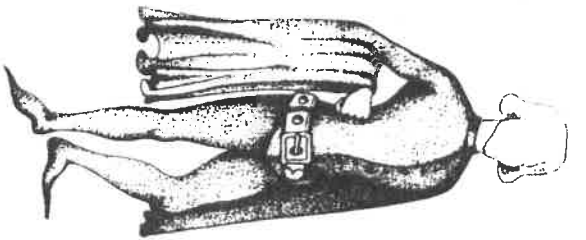
2

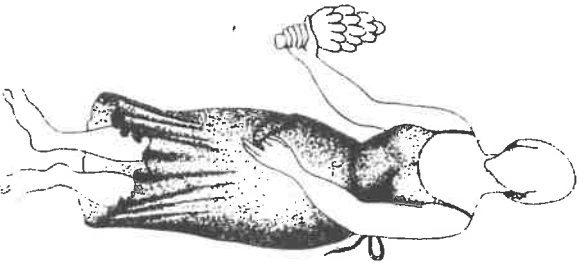
3

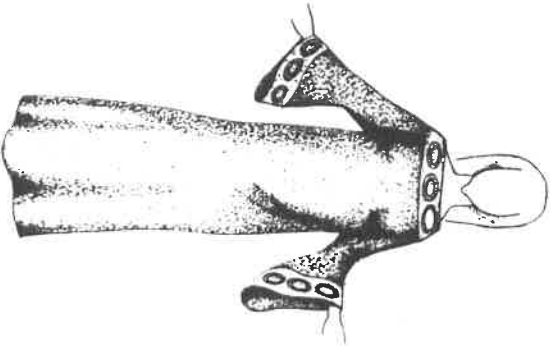
4

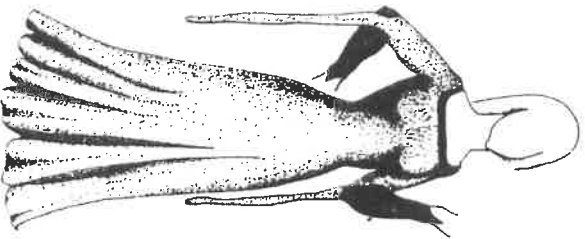
5

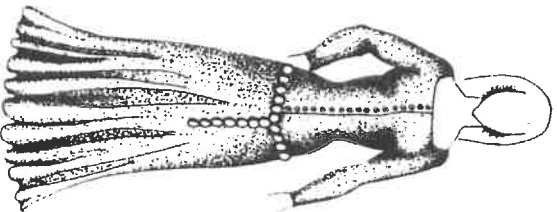
6

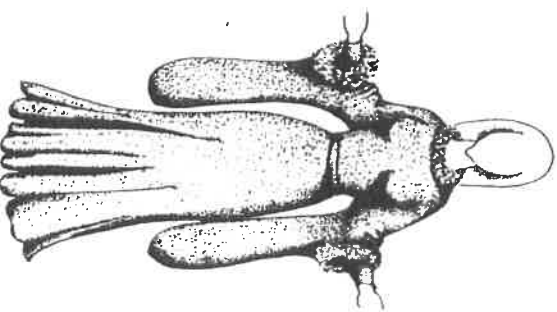
7

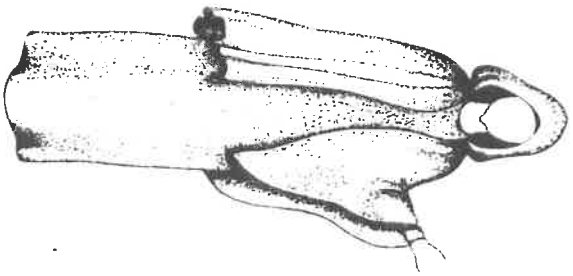
8

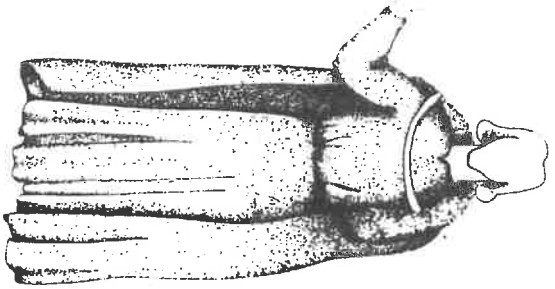
9

10

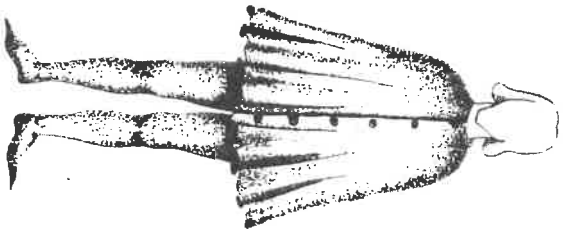
11

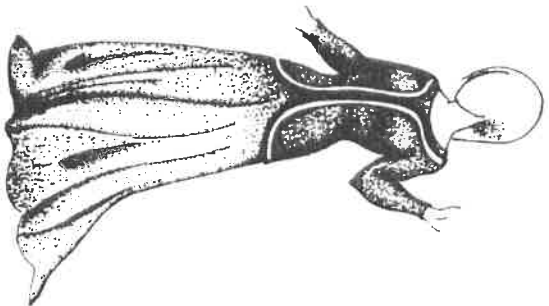
12

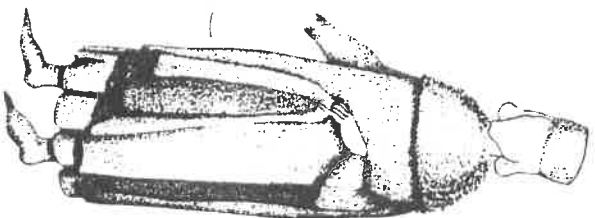
13

14

15

16

Časopis pro členy Společenství Bílého
stromu
a jejich rodiče

číslo 5 únor '98 ročník XIII 97/98

Bodování za leden '98

1.	Tereza	43
2.	Kytka	40
3.	Cvrček	38
4-5.	Marta, Alois	25
6.	Marek	24
7.	Ríša	23
8-9.	Petra, Tygřík	18
10.	Lod'ka	17
11.	Šárka	13
12-13.	Aleš, Zajíc	12
14-15.	Radka, Láďa	11
16.	Bára	8
17.	Ufík	6

Pojďte na tábor!!!

Tábor je výjimečná akce, na kterou se všichni dlouho připravují a na kterou se ještě déle vzpomíná. Je to vyvrcholením celoroční práce a odměna za vaši činnost. Na tábor, do dávné minulosti, proto nemůže jet jen tak někdo. Ten, kdo celý rok nic nedělal a pak přijde s tím, že by chtěl jet na tábor, má bohužel smůlu. Toho nechceme. Proto vydáváme Podmínky účasti na táboře. Ten, kdo pravidelně chodí na schůzky a není s plněním hloupý nebude mít problémy je splnit. Možnost plnění podmínek máte do 14.6. 1998, což je Sraz oddílů.

Podmínky jsou takovéto:

- 1. docházka:** každý musí mít alespoň 75% účasti (to znamená, že můžete chybět jednu akci ze čtyř, pokud na jakoukoli akci nemůžete přijít (jste nemocní, jedete na školu v přírodě, musíte k lékaři, ...), omluvte se, v případě, že to víte dopředu, řekněte mi to na schůzce předem (když tam nejsem já, někomu jinému ze starších), pokud nevíte dopředu, zavolejte mi (793 03 66 - Jitka Brabcová, když řeknete Ručička, nic se nestane), svou docházku můžete sledovat na tabulce se zelenými a červenými políčky.
- 2. oblečení:** jak již Sára psal v minulém Stopě, budete si muset ušít oblečení, a to alespoň jedno slavnostní (dámy šaty) a dvoje pracovní (i dámy mohou mít jako pracovní oděv haleny), čím

- hezčí budeme mít oblečení, tím lepší a zajímavější budou z tábora fotky.
- 3. vaření:** recepty si napište do svých zápisníků, naučte se vařit 2 teplé nápoje (např. čaj, kakao), 2 polévky (stačí i z pytlíku), rýži, těstoviny, knedlíky bramborové i houskové (mohou být z pytlíku), brambory a krupicovou kaši; vaší praxi podepíší rodiče a něco uvidíme na výpravách.
- 4. zpěvník:** založte si zpěvník, pokud ho ještě nemáte, a napište si do něho alespoň 15 písní, můžete tam zařadit ty, které vycházejí ve Stopě

Plňte si, plňte!! Nikdo na táboře nepotřebuje nešikovné lidičky, kteří ještě ke všemu nemají zájem o oddíl. Moc toho nepřipalte a nesešijte si prsty.

Ruka

Co bylo a co se chystá

Pravidelné schůzky - už klasika, ale velice mě mile překvapilo, že jedné lednové schůzky se ujaly Kytka a Marta, za což jim patří velký dík. Doufám, že i ostatní hlavně ti, co jsou v oddíle déle a jsou starší, nezůstanou pozadu a zkusí si občas také něco připravit.

Prokopské údolí - za pěkné sněhové pokrývky jsme se vydali do Prokopského údolí. Hned na začátku někteří chlapci zkoušeli pevnost ledu a Marek se tak přesvědčil, že není dostatečně pevný a kaluže jsou dosti hluboké, přesto s námi vydržel celou výpravu. Po zbytek výpravy se nám už žádné výjimečnosti nestali.

Brigády a 21. 2. - sice ještě zadní klubovna není domalována, ale zbytek začíná vypadat k světu.

V březnu - je to poněkud slabší, protože jsou jarní prázdniny, a protože máme v oddíle zastoupeny obě části Prahy, pravděpodobně odpadnou obě schůzky, které v té době mají být. Hned po druhých jarnících (to jest pro Prahu 5-10, podle starého dělení) bude místo schůzky plavání.

! Pozor ! ! Pozor ! ! Pozor ! ! Pozor ! ! Pozor !
Kdo chce jet na Velikonoční výpravu se musí přihlásit 23. března nejlépe Sarančeti, protože se bude zařizovat slevka, a ten, kdo se přihlásí později, zaplatí celou cenu cesty.

Doplňky odívání

Pokrývka hlavy

Na hlavě se v té době nosily různé klobouky nebo slamáky, ale hlavně byla móda různých kápí:

Na výrobku kapuce dětské velikosti, které odpovídá dodávaný střih, je potřeba asi 130 cm látky šíře 80 cm. Barvu je dobré volit s ohledem na barvu haleny.

1. Střih položíme horním koncem na látku přehnutou rubem nahoru a obkreslíme.
2. Po obrysech našpendlíme a sešijeme hlavní švy. Problémy jsou s klínem pod krkem. Je lepší ušít jeho konec do oblouku.
3. Kapuci vyzkoušíme a teprve pak odstříhneme přebytečnou látku. V obličejové části přidáváme na zahnutí látky. Všechny švy obentlujeme, v obličejové části zahneme látku na dvakrát (aby se netřepila). Pozor na zahnutí směrem do rubu. Na závěr převrátíme kapuci lícem nahoru.
4. Po obvodu pláštíku nakreslíme třásně, na husto obentlujeme a vystříháme. Tvar by měl být stejný jako u haleny. U předního a zadního švu doporučujeme, aby tyto švy byly uprostřed třásně.
5. V případě potřeby je možno zvětšit střih kapuce ve třech směrech:
 - a) výškou hlavové části
 - b) šířkou hlavové části
 - c) délkou pláštíku s třásněmi.

V pokrývkách hlavy měli ve 14. a 15. století velký výběr především muži: od selských slaměných klobouků a staroslovanských čepic s obrubou přes kukly, plstěné klobouky, točenky a barety až k pozdně gotickým turbanům. Ženám předpisoval ustálený zvyk dvojí pokrytí hlavy: svobodným dívkám „věnec“ a vdaným „zavítí“.

Kukly nosily v zimě i ženy a v mrazech posazovaly na zavitou hlavu i mužské kožešínové čepice a plstěné klobouky.

Pás

Téměř nezbytnou součástí a základním módním doplňkem gotického období bylo opásání. Protože pláště a suknice jen zřídka mívaly kapsy (např. v cípu pláště nebo rukávu), nosili lidé nezbytné potřeby na opasku: pochvu se zbraní, nožnici s nožem nebo nůžkami, váček, tašvici, měšec, tobolku nebo kabelu (ať už s jidlem, nebo penězi, svazek klíčů, růženec.

Nejdražší pásy zhotovovali zlatníci z řetězů a plíšků, obyčejné pasíři. Na kožený řemen, silnou hedvábnou nebo vlněnou stuhu připevnil pasíř ozdoby z kovu (stříbra, cínu, mosazi i mědi). Přepychové módní ozdobné pásy často přestaly sloužit svému původnímu určení a ke skutečnému uchycení zbraně a tobolky museli jejich majitelé připnout ještě druhý prostý kožený opasek o něco

výš. Jak obrovské byly rozdíly mezi obyčejným a skvostným pásem, ukazuje nejlépe cena. V polovině 15. století se prodávaly pásy za 1 až 2 groše, ale pozlacený pás - nepochybně umělecký kus - za 23 kopy. Zamožní mívali pásů víc; v pozůstalosti bohatého měšťana v roce 1503 shledala komise čtyři pozlacené a dva stříbrné pásy.

Ženy zdobily své pásy výšivkami, cetkami a perlami a přivěšovaly na ně ve 14. století rolničky, v 15. století nejčastěji růžence (páteříky) z přírodních korálů, jantaru, kamenů, perel nebo skleněného šmelce. K pasu mívaly připevněna i vonná jablíčka a nádobky s vůní. (Ženský pás viz. barevné foto v příloze).

Úprava hlavy

Svým vlasům věnovaly značnou pozornost nejen ženy. I muži potírali hlavu vaječným bílkem, stáčeli vlasy do „lilíků“ a kadeřili dlouhý vous horkými železky. Rytíři 13. století stejně jako dvořané v době poděbradské nechali vlasy v prstencích spadat až na ramena, zatímco v západní Evropě už podle módy chodili muži hladce ostříhání. Proto také tolik obdivovali účesy členů poselstva krále Jiřího, když tudy projíždělo.

Dívky nosily vlasy dlouhé, volně rozpuštěné, vdané ženy je počestně ukrývaly pod šlojířem, jen královny měly v tomto ohledu výsady.

Muži nižších vrstev mívali vlasy poněkud kratší, s pěšinkou uprostřed a hladce sčesané k uším. Aby jim při práci nepadaly přes oči, stříhali nad čelem patku nebo ofinu. Často vídáme na obrázcích i mužskou hlavu s rulíkem, stočeným od čela k temeni hlavy na způsob dětského „kohouta“. Sedláci někde ještě po staročesku zaplétali vlasy do copů.

Ve 14. století vyčítali cizinci Čechům barbarský dlouhý vous, ale určitě nebyl obecně rozšířený. Dobová vyobrazení nám představují nejrůznější úpravy mužské tváře. Rytíři vousy pečlivě holili ve snaze připodobnit se ženám. Dlouhá brada označovala starce, mnicha a poutníka, kratší bradky a kníry nosili po „uherském způsobu“ nosívali muži všech stavů. Velkým nepřítelem neoholených brad a „podsebití“, jak posměšně nazývali knír, byli táboři. Snad podle tradované zásady, že v bitvě mohou vousy připravit muže i o život, uchopí-li je nepřítel. Pražanům v roce 1420 na potupu „fousy, kdo s nimi chodili, srpy nebo řezáky zlymi řezati kázali“. (Muzeum Brunšvik, Kniha malířských předloh, českého původu, z doby kolem 1390)..

Šperky

Většina klenotů a cetek, jimiž si lidé v gotice doslova ověšovali oděv a tělo, měla původně symbolický smysl. Během doby symbol zanikl a zůstala ozdoba. Prsteny se nosily nejen na ruku, ale i na pásu, na krku, na hlavě. Těžko si dnes

představíme, že nepříliš významná zemanka skrývala ve své truhlici 84 prsteny. A ne ledajaké, jeden z nich, zlatý se safírem, měl cenu čtyř tučných volů. Hrdlo zdobili muži i ženy řetězy (halžemi) a závěsy z drahých kamenů a kovů na „tkanici“ (monile, gemy, kameje aj.). Náušnice a náramky příliš rozšířeny nebyly.

Zvláštní skupinu šperků tvoří ty, které náležely k šatu: především agrafy ke spínání plášťů, spony, zápony, zlaté a stříbrné knoflíčky. Do spon stejně jako do závěsů zasazovali často antické gemy a kameje.

Některé klenoty vyjadřovaly náboženské symboly (růžence - páteřky, beránkové - agnus dei - nošené na krku, stejně jako křížky - pacem - a paktorály, schránky s ostatky svatých), jiné zase léčebné, spíš možno říci magické. „Na prstu, kterýž jest vedle malíku ruky levé, noste prsteny zlaté, do nichž vsazení draží kamenové, nebo v drahých kameních jako v bylinách jest veliká síla a moc, ale nám ne zcela známá... Smaragd zavěšený na hrdle překáží padoucí nemoci a božci,“ tvrdí Regiment zdraví z roku 1587, ale jistě jen tlumočí staletou tradici. Některé prsteny nosili lidé z pouhé pověry, že kámen chrání před účinky čar, ale nejčastější symbolikou klenotů byla symbolika milostná.

Stříbrné a cínové plíšky s vyrytými milostnými nápisy, tajnými značkami, ornamenty a symboly lásky nosili koncem 14. století na krku milenci všech vrstev. „Jako pasteřovi psi, aby jich vlci nezadávali,“ komentuje tuto módu obojků letopisec. Milostnými nápisy zdobili i pásy ještě koncem 15. století. Prsteny věrnosti tolik módě nepodléhaly, ale „tkanice“ vázané ozdobné a symbolické „uzly lásky“ kolem zápěstí, okolo paže nebo zavěšené kolem krku byly módním výstředkem. Nosil je i král Václav IV. že nebyly z obyčejného materiálu, se můžeme jen domnívat.

Obuv

Obuv, jedno asi z nejhorších částí. Kromě toho, co bylo řečeno minule, je nejjednodušší na sehnání, alespoň trochu podobné obuvi, najít doma nebo na chatě staré kožené boty nebo je koupit v některém z bazarů (pokud je hledáte doma ujistěte se pokud je ještě chcete upravovat, že je nikdo nebude chtít používat).

Popis obrázků:

1. Kukla (kápě), nejrozšířenější pokrývka hlavy v gotickém období, sloužila do té doby mnichům, poutníkům a lidem vystaveným nepohodě. Ve 14. století pronikla do módy, nosil ji i král. Kukla doplňovala plášť a sukni, někdy k nim byla přišita. Samostatná kukla kryla hlavu, zčásti i ramena, prsa a záda jako pláštík a majitel ji mohl volně spustit nebo docela odložit. Na zhotovení „pocivé“ české řasnaté kukly prý spotřeboval krejčí 6 až 7 loket sukna.

2. Splývavé kukly vyhovovaly gotickému vkusu a podle něho se také dále vyvíjel jejich tvar. Kolem poloviny 14. století protáhli někteří vrchol své kukly v dlouhatánský cíp (někdy i ve dva cípy), ukončené štrápci a rolničkami. Jiní kuklu naopak zúžili a zmenšili tak, že vzniklá „kulička“ nebo „kapice“ byla vlastně přiléhavou čepičkou. Některé velmi těsné kukly se spínaly řadou knoflíčků nebo stříbrných spínadel až k očím a jen při jídle se rozepínaly. I způsob nošení podléhal módě: někdo obracel cíp štrápcem vzhůru, směrem do čela, jiný nosil cíp přes ucho a často se kukly svinovaly a důmyslně stáčely.
3. Umným stočením kukly vznikla patrně také točenice (točenka), z níž cíp volně visel po straně dolů, oblíbená pokrývka hlavy v době Václava IV. Také v kuklách zavládla nejroztodivnější barevnost a bývaly zdobeny prýmkami a drahými kovy.
4. Z mnoha různých druhů čepic byla nejrozšířenější prostá zakulacená čepice se zahnutou obrubou nejčastěji kožešinová (beranice). Mívala výkrojek vpředu, po straně, někdy i několik výkrojků, nosili ji furiantsky venkované i měšťané. V 15. století prý i sedlák oral v čepici dražší, než byl celý oděv.
5. Plstěné klobouky dostaly ve 14. a 15. století nejroztodivnější formy: nízké, vysoké, špičaté, rovné i nápadné homole s přehnutým okrajem dole. Pán zastrčil za obrubu pero z páva, sedlák z kohouta. Klobouky zdobily i stuhy, fábory, tkanice a šperky. Burgundská móda naučila české pány smekat při pozdravu a tím spíš si potrpěli na svůj klobouk.
 - Zámožní muži si pořizovali též klobouky kožešinové, sametové, hedvábné a koncem 15. století i síťované, „děravé“, na způsob ženských čepců; kromě toho nosili též turbany a barety, které se pak obecně rozšířily v renesanci.
6. Gotické období symbolů se neklamně odráží v pokrytí ženských hlav. Svobodné dívky zdobily vlasy panenským vínkem“ věnečkem z květů (obvykle umělých), ozdobnou čelenkou, páskou, kroužkem z drahého kovu, diadémem. Na jejich výrobě se uživilo mnoho specializovaných řemeslníků. Dcerky zámožných otců se předstihovaly, která bude mít bohatší perlovec, věnec stočené látky, pošitý perlami, který navíc dívka ověsila svými klenoty. „Věnec perlový, ne němž jest pět zápon zlatých a šest stříbrných pozlacených a prstenů třináct“ plzeňské měštky Reginy nebyl ničím nevídaným. Nejpřepychovější bývaly věnce nevěst. Protože v zimě musel věnec nejen zdobit, ale též chránit, býval dvojité a ten spodní, „zpodníček“, kryl i uši.
7. Vdané ženy pečlivě skrývaly pletence vlasů pod rouškami. Roušku, v různých podobách zvanou též šlojř, feflík, plena, podvijka, paučník,

pentlík, chrbol, náčelník, fátěl, závička, fulfas, chrbolka, zavíječka, loktuše nebo zavítí, tvořil až 6 m dlouhý pruh tkaniny, kterým žena obtáčela hlavu, někdy i krk, bradu a čelo. Smutek a vážnost vyjadřovala rouška hluboko přetažená do obličeje, veselí a slavnost zase rouška bohatě upravená a poodhalující kadeře kolem skrání. Zvláštním druhem zavítí byl turban obtočený rouškou. Vlasy pod ním buď volně splývaly po zádech, nebo je podchycovala síťka. Ve 14. století se setkáváme s rouškami nejrůznějších barev a tkanin. Někdy navrstvily ženy několik různobarevných roušek přes sebe a docílily tak efektního orámování obličeje pestrými okraji. V 15. století se setkáváme převážně s bílými rouškami a čepci. Málokterá žena mohla častěji střídát šaty, a tak to doháněla rouškami. V pozůstalosti jedné měšťky našli dědicové 19 šlojířů.

8. Vysoké kuželovité čepce burgundské módy se závoji zvané heniny (naše představa bílé paní) se v Čechách běžně neujaly, i když v západní Evropě došly značné obliby.
 - Typy obuvi ve 14. století podle ikonografických pramenů (I) a archeologických nálezů (II)
9. Nízké střevíce (pod kotníky), uzavřené nebo mírně otevřené.
10. Nízké střevíce (pod kotníky), různě hluboko vpředu vykrojené, s jedním nebo více (třemi) pásky přes nárt.
11. Polovysoké natahovací i šněrovací škorňe.
12. Vysoké škorňe natahovací i šněrovací, rozstřížené po straně i vpředu, měkké i s výztužemi, někdy bohatě zdobené kovovými ozdobami.
13. Letní obuv - sandály s řemínky.
14. Ještě přidávám stříh haleny, která byla popsána minule, a stříh kápě ze této Stopy

Vybráno z knihy Dějiny hmotné kultury I (2)

To, co bylo dnes popsáno, je převážně jen inspirace, proto jak lidé ve středověku pečovaly o svůj vzhled, své šaty a jejich doplňky.

Král šedých medvědů aneb Medvědi

V prosinci jste měli možnost vidět filmové zpracování knihy Jamese Olivera Curwooda „Král šedých medvědů“ pod názvem „Medvědi“. Je to příběh osiřelého medvíďete Muskwy, který se spřátelí s obrovským grizzlym Thorem. Četla jsem knihu a viděla jsem i film a musím zhodnotit, že v knize je příběh lepší. Stálo by za to (pokud máte o tuto literaturu zájem) si knížku přečíst.

J. O. Curwood:
Největší vzrušení při lovu není zabít,
nýbrž nechat žít.

Grizzly

Kmen: *Savci*

Řád: *Šelmy*

Čeleď: *Medvědovití*

Rod a druh: *Ursus arctos horribilis*

Tělesné rozměry

Výška: ve stoje až 2 m

Hmotnost: 150-300 kg

Způsob života

Chování: mimo období rozmnožování samotář

Potrava: lesní plody, hlízy, ořechy, hmyz a jeho larvy, med, ryby, hlodavci, ještěři, velcí savci, mršiny

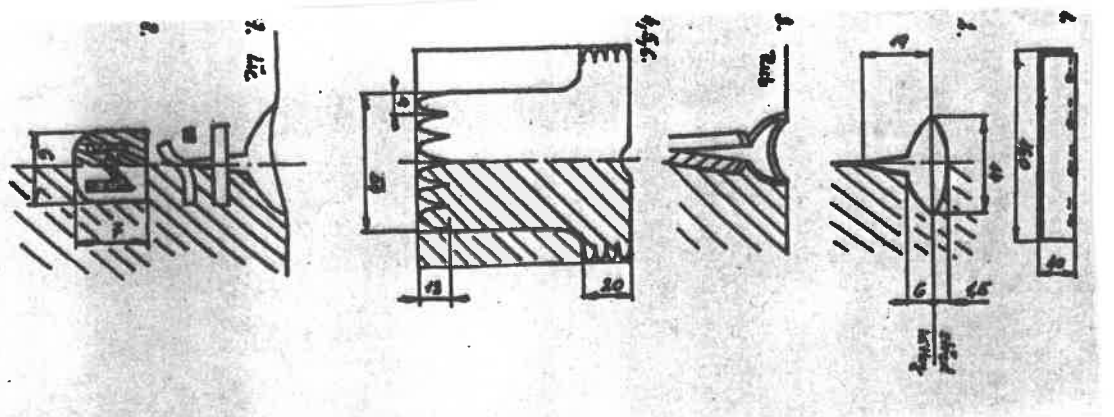
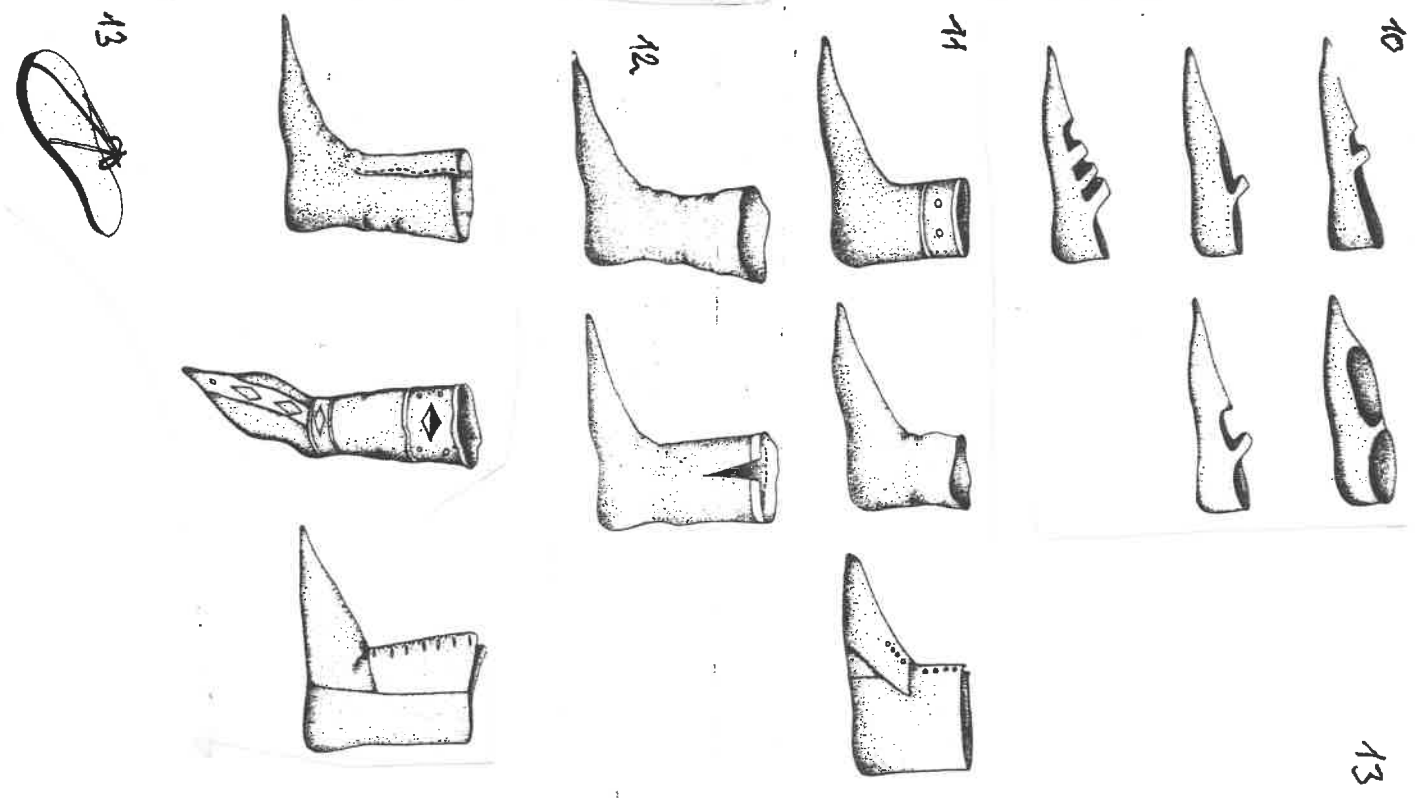
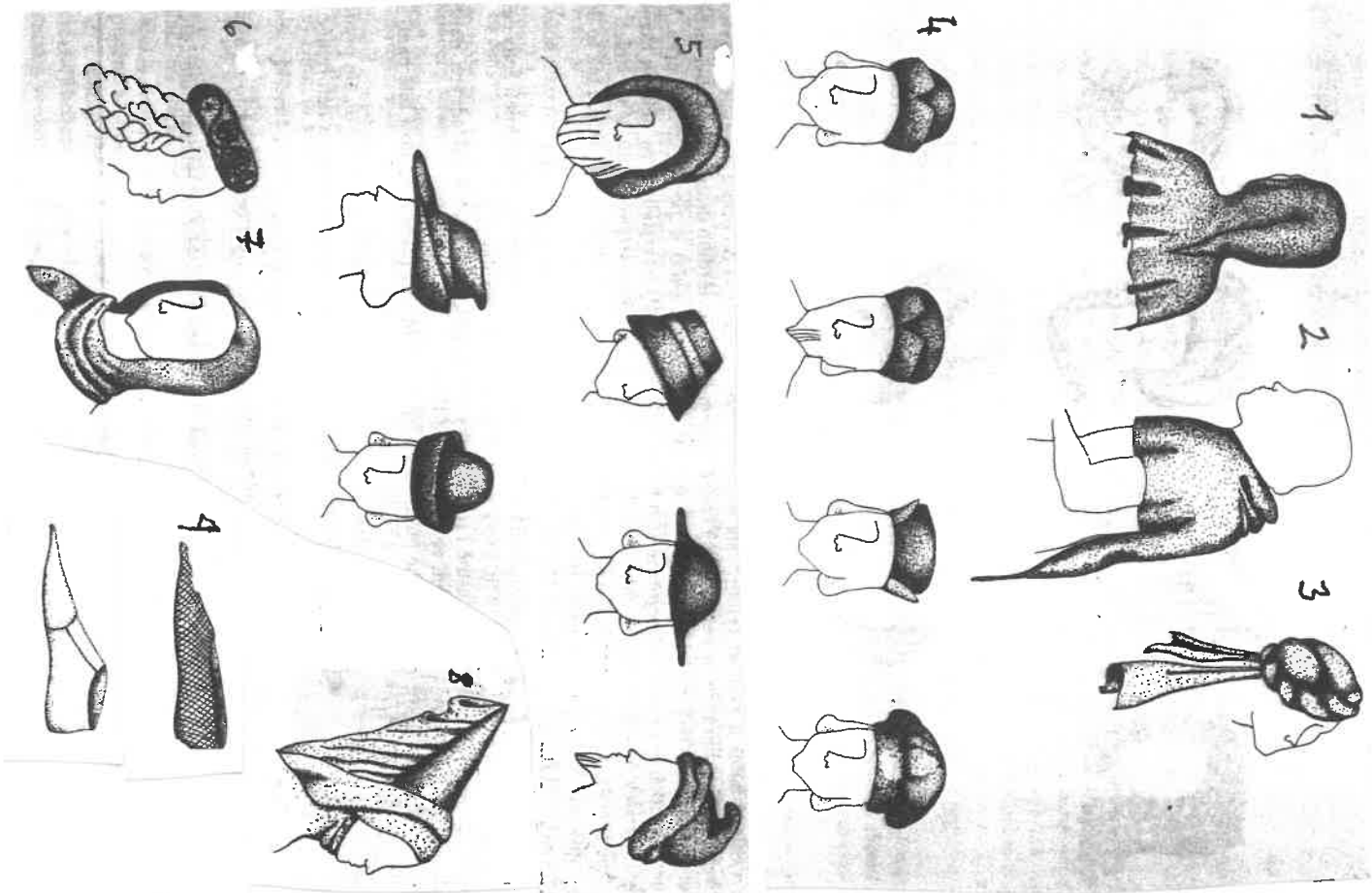
Délka života: maximálně 30 let

Mnoha pověstmi opředený grizzly, který je poddruhem známého medvěda hnědého, žije dnes jen na Aljašce, v Kanadě a v několika národních parcích Spojených států. V nedostupných horách a pustých lesích vede svůj samotářský život.

Podle posledních údajů žije v Kanadě a na Aljašce 5.000 medvědů grizzly, v USA méně než 300. Pro srovnání - začátkem minulého století žilo v Severní Americe 80.000-100.000. Ačkoli grizzly na první pohled vypadá neohrabaně, dokáže na vzdálenost 50-100 m běžet rychlostí cválajícího koně. Díky této rychlosti a zejména bleskovému startu dostihne většinu svých obětí.

Svému jménu vděčí medvěd grizzly za dlouhé chlupy se stříbrnými špičkami, které pokrývají jeho plece a hřbet a dodávají srsti šedý nádech. Anglicky „grizzle“ totiž znamená šedá barva.

napsala Kytka

Poslední slovíčko k táboru

Tábor je už na dosah, určitě se připravujete, co si sebou vzít, ale i jak si budete pěkně vařit. Ó, to bude zážitek!

Tato druhá táborová Stopa je věnována některým záležitostem táborové hry.

Zemské úřady

Všichni zemští úředníci musí svou funkci vykonávat v přiměřeném oblečení svému úřadu a s odznaky tohoto úřadu.

Do zemských úřadů jsou jmenováni JKM ctní muži z panského stavu případně i z ostatních stavů, úřady to jsou tyto:

1. *Nejvyšší purkrabí* - Jindřich III. z Rožmberka
 - a) je správcem tábora, dohlíží na hlídky a je zodpovědný za to, že se nám nebudou do hradu (tábora) vluzovat cizinci
 - b) ve strategické hře má na starost královské hrady a jejich ochranu
 - c) odznakem úřad je hůl
2. *Nejvyšší kancléř* - Václav Králík z Buřenic
 - a) stará se o královskou kancelář a zemské desky, zároveň je dozorcem dvorského protokolu
 - b) odznakem úřadu je brko
3. *Nejvyšší komoří* - Zikmund Huler
 - a) stará se o královskou komoru (to jest spravuje měšec panovníka)
 - b) ve strategické hře se stará o královská města a má na starost jejich obranu
 - c) odznakem úřad je klíč
4. *Nejvyšší stolník* - Eliška Vartemborská ze Zvířetic
 - a) stará se o královskou kuchyň a dohlíží na královské kuchaře a kuchtíky
 - b) odznakem úřadu je vařečka

Šlechtická hierarchie

Panoš (měšťan); šlechtična - Slovný zeman; *zemanka* - Slovný vladyka, rytíř; - Statečný pán (*arcibiskup, biskup*); *paní* - Urozený (Rožmberkové - Vysoce urozený, biskupové a arcibiskup - Excelence) člen panovnického rodu (*Lucemburkové a Opavští Přemyslovci, jen starší*) - Královská Milosti nebo Královská výsosti (Václav IV. a Zikmund), Milosti (vévodové a markrabata).

Majetek

Každý šlechtic vlastní na začátku hry předem určený majetek. S tímto majetkem může libovolně disponovat, to znamená, že jej může prodat, darovat, zastavit, ztratit v boji nebo na základě soudního nálezu či naopak volně získávat jako koupi, dar, zástavu nebo jako válečnou kořist

- a) *Koupe* - musí být řádně dojednána a za přítomnosti svědků zpečetěná, poté řádně zapsána na Úřadě zemských desek (předem určené místo); až potom se stává majetkem kupující strany
- b) *Darování* - musí být zapsáno do Zemských desek za přítomnosti darujícího nebo na základě listiny o darování, která je zpečetěná
- c) *Zástava* - je převedení určitého panství za smlouvenou částku na nového majitele, který však nemůže toto panství prodat ani dál zastavit a po složení smluvní částky je musí navrátit zpět, provedení zástavy je stejné jako koupě

Hospodářství

Peněžní systém

PENÍZE	dukátů	florénů	grošů	parvů
dukát - d	1	24	168	1176
florén - fl	1/24.	1	7	49
groš - gr	1/168.	1/7.	1	7
parvi - p	1/1176.	1/49.	1/7.	1

Daně se vybírají dvakrát do roka, na sv. Jiří (duben) a na sv. Havla (říjen), výše je určena v tabulce:

	ves	městečko	město	velké město	sídelní město	těžba (mincovna)	mýto
pražských grošů	0,5	4	8	15	30	20	10
Žold							
za BJ na měsíc		jízda		milice		pěchota	
grošů		10		4		2	

Cena zásob pro 1 BJ na měsíc je 1 parvi (pro jízdu 2 parvi).

Jednota a spolky

K velkému neštěstí se v zemi vyvinula Panská jednota (PJ) a několik šlechtických spolků, proto je zde musíme zmínit

- Královský spolek* - vedený králem Václavem a markrabětem Prokopem; hájící zájmy úzkého okruhu drobné šlechty, která se dostala do královské rady
- Panská jednota* - vedený králem Zikmundem a markrabětem Joštem; hájící zájmy pánů
- Opavský spolek* - vedený vévodou Janem II.; který se jen minimálně vměšuje do mocenských bojů

Strategická hra (A.D. 1396-1400):

1. Základní pojmy:

- Táborový den je v dobovém čase dva měsíce s výjimkou leden až duben, což je jeden táborový den.
- Jeden den je jedna etapa, která se dělí na dvě fáze dopolední a odpolední.
- Hráči se nazývají šlechtici či plnými tituly (pán, biskup, zeman atd.).
- Starší a vedoucí jsou členy panovnického rodu a též se účastní bojů.
- Šlechtická družina je označena na plánu vlaječkou. Tato družina se skládá ze šlechtice a jeho dvou průvodců (panošů). V boji se chová jako jízda.
- Vojenský oddíl je bojová jednotka (BJ) označená na plánu špendlíkem v barvě šlechtice a s číslem (nebo jiným bližším určením) oddílu. Jsou tři druhy - jizdní (J), městská milice (M) a pěší (P).
- Vojenské oddíly a šlechtické družiny budou souhrnně označovány jako herní jednotky.
- Herní pole nebo také pole je jedno panství (ves s polnostmi, hrad s přílehlými vesnicemi, město s okolím ap.).
- Tabulka pevností

Pevnost	tvrz	klášter*	městečko	město	hrad	velké město	sídelní město
síla	1	5	7	15	5	25	50
jednotky	žádné	1 J + 2 M	3 M	1 J + 7 M	3 J	3 J + 12 M	7 J + 30 M
bonus	-1	0	-1	+1	+1	+2	+3

síla - vyjadřuje minimální počet oddílů, které mohou pevnost bránit a pětinašobek síly je její maximální kapacita.

* konvent a biskupský palác mají stejnou manskou povinnost, ale nejsou pevnostmi.

- Jednotky: Šlechtická družina vzniká na začátku hry a je umístěná v hlavním sídle svého majitele nebo na místě určeném rozhodčím hry. Šlechtická družina zaniká jen v případě smrti svého pána. Poté může být obnovena po ukončení dědického jednání buď na hlavním sídle rodu nebo v sídelním městě (Praha, Hradec Králové, Brno, Olomouc a Opava). Vojenská jednotka vzniká dvojím způsobem: manskou povinností a najímáním. A zaniká pobitím (viz. boj) nebo rozpuštěním (viz. najímání).

- Manská povinnost* - vzniká na základě pozemkového majetku, z každé vesnice vzniká 1 pěší jednotka (dále viz tabulka pevností); se ztrátou majetku zaniká manská povinnost, ale vojsko nezaniká a do konce roku slouží dál svému majiteli za výši klasického žoldu, po skončení roku přechází do žoldněřských rezerv kraje své původní manské povinnosti; vždy na konci roku jsou ztracené oddíly doplněny (verbování).
- Najímání* - v každém kraji je tzv. rezerva žoldněřských sil, ze které může každý, kdo má v dotyčném kraji alespoň jednu jednotku, si najmout dohodnutý počet žoldněřů jakéhokoliv druhu a na jakoukoliv dobu, které bude schopen zaplatit (pokud ne většinou si žoldněři schladí záhu na majetku svého najímatele). Platí se po každé etapě. Najímatel může kdykoliv toto vojsko rozpustit a to přejde do rezerv kraje ve kterém se nalézá. (Normální žold: pěší - 2 gr., milice - 4 gr. a jizdní - 10 gr.)

c) *Druhy vojenských oddílů -*

	počet vojáků do 1 BJ	BS	Údernost (Ú)	Tvrdoost (T)	Ú pro dobývání (ÚD)
pěchota (P)	4	3	+1	+6	+2
milice (M)	4	6	+3	+8	+4
jízda (J)	3	13 (nájezd); 8	+9 (nájezd); +4	+10	+4

d) *Bojové jednotky a skupiny* - bojová jednotka (BJ) je nejnižší vojenský oddíl, v každém boji se hází na útok za každou skupinu, kdyby se, ale skupina vždy rovnala bojové jednotce bylo by to při velkých vojscích velice nepraktické, proto je počet BJ do skupiny určen podle velikosti právě útočícího vojska, obránce se tomu přizpůsobuje:

počet BJ útočníka	BJ do skupiny	počet BJ útočníka	BJ do skupiny	počet BJ útočníka	BJ do skupiny
1-10	1	41-70	7	151-200	20
2-20	2	71-100	10	201-300	30
21-40	4	101-150	15	301 a více	50

3. Pohyb: V každé fázi má každá herní jednotka možnost 3-8 manévřů (hod 1k6 v závěru minulé fáze). Pro vojsko to jsou manévry - přesun, obsazování, plenění, dobývání a obléhání. Pro šlechtickou družinu - přesun a podílení se na manévrech vojska.

a) *Přesun* - jednoduchý posun jednotky na sousední pole, jízda a šlechtická družina jsou 2* rychlejší (jako by měly dvojnásobek manévřů). Po zemských stezkách se pohybují jednotky 2* rychleji (jízda tedy v součtu 4* rychleji). Překročení řeky stojí 1 manévř, pokud se nepřekračuje po zemských stezkách, ve městě nebo městečku.

Velikost panství (vsi)

	1-10	11-20	21-35	36-50	51-75	76-100	101 a více
počet manévřů	0,25	0,5	1	1,5	2	2,5	3
počet manévřů 1 BJ k obsazení (plenění)	1	2	4	6	8	10	12

b) *Obsazování* - je uvedení jednoho pole pod svou moc, kolik manévřů se na to vypotřebuje záleží na velikosti území a síle vojenského oddílu, jízda obsazuje dvakrát rychleji. 1 BJ obsazuje panství o 1-10 vesnic 1 manévř. Maximálně může panství obsazovat tolik BJ, kolik má panství vesnic.

c) *Plenění* - je vyplenění všech materiálních zásob pole, které po 1 rok nebude nic vydělávat, pokud majitel zaplatí výši jedné platby bude mu vydělávat od příštího platebního období, majitel plenícího vojska získá výši šesti platů z vypleněného panství, o délce plenění platí to samé, co o obsazování.

d) *Dobývání* - obléhací vojsko musí mít trojnásobek hodnoty obléhané pevnosti (hrad, tvrz, klášter a město) a musí být složeno alespoň z poloviny pěchotou, při každém manévřu dobývání má právo si obléhatel hodit na dobytí, jedna jednotka nesmí v jedné fázi mít více jak tři manévry obléhání, pokud vyčerpá své manévry může přejít v obléhání.

e) *Obléhání* - nehází si na dobytí, ale zabraňuje svou přítomností v zásobení pevnosti.

4. Boj: K boji dochází, když se na jednom poli ve stejném manévřu nebo na konci fáze sejdou dvě vojska, jejichž vlastníci se nedohodnou na jiném vypořádání tohoto střetu. Boj sestává ze tří fází - hod na morálku a iniciativu, vlastní boj a hod na útek. Hod na morálku a iniciativu probíhá v bitvě jen jednou, na začátku bitvy. Ostatní dvě fáze se opakují dokud jedno z vojsk z bojiště neuteče nebo není zničeno, a to tak, že prvně utočí ta strana, která má iniciativu a teprve pokud je ještě na bojišti tak druhá strana.

a) *Hod na morálku (a iniciativu)* - na začátku každé bitvy si hodí soupeři na momentální morálku svého vojska 1k6 (+1 za velitele šlechtice nebo +2 za velitele panovníka, jen pokud se přímo účastní boje) a na iniciativu 1k6, ten který na iniciativu hodí více provádí v celé bitvě fázi vlastního boje první. Pokud je jízda jen na jedné straně, provádí se prvně útok nájezdem bez ohledu na iniciativu.

b) *Vlastní boj* - 1) pokud je jízda provádí se nájezd, pokud soupeř má jízdu střetnou se spolu, v opačném případě si může cíl vybrat sám útočník; 2) boj se rozpadá na souboje jízdy, milice a pěchoty, kdy se střetne jízda s jízdou milice s milicí a pěchota s pěchotou, pokud některé složky chybí soupeř může útočit na koho chce; 3) hod na zásah - útočník musí hodit za každou skupinu BS obránce + 4 - BS útočníka; 4) pokud některá skupina zasáhla, hází si za ni na

- zničení 1k6- a musí hodit $\dot{U} + \text{hod} > T$; 5), pokud útočník uspěje je bránící se skupina zničená, při ztrátách následuje obráncův hod na útěk.
- c) *Hod na útěk* - po vlastním boji si vojsko, pokud ještě existuje, a kterému byly způsobeny ztráty, hází 1k10 na útěk; hod je počítán jako hod proti pasti Mor. Vojska - ztráta (v 10%) - nic/útěk; pokud vojsko se dá na útěk má soupeř nárok na dva volné útoky (všemi svými oddíly), které utíkající vojsko neopětuje; utíkající vojsko se přesune na vedlejší pole ve směru odkud přišlo, nesmí být obsazeno, a jeden manévr se shromažďují zbytky vojsk; pokud je teď napadeno dává se automaticky znovu na útěk, pokud není ukryto v nějaké sprátelené pevnosti.
- d) *Šlechtická družina v boji* - šlechtic se může rozhodnout jestli do bitvy vstoupí nebo ne, pokud ne vztahuje se na něj jenom pravidlo, že v případě útěku si hází na zajištění, jehož pravděpodobnost je rovná ztrátám celého jeho vojska (zaokrouhuje se na 5%), pokud není zajat utíká se svým vojskem; v případě, že se účastní boje, může být zabit nebo zajat bez vlivu na výsledek bitvy, pravděpodobnost zabití je rovná polovině ztrát jízdy od posledního ověřování (každý se před bitvou může rozhodnout, že se bude snažit soupeře zajmout, v tomto případě je pravděpodobnost smrti jen desetina ztrát, nešťastná náhoda) a zajištění má pravděpodobnost druhé poloviny ztrát jízdy, ověřuje se jednou za tři kola bitvy a na konci bitvy. Když šlechtic padne nebo je zajat jeho vojsko si hodí na past Mor. Vojska - 5(10) - snížení Mor. (nic)/útěk, snížení Mor. V případě smrti je o 2* bonus velitele a +1, v případě zajištění se Mor. Nesnižuje, ale při úspěchu proti druhé pasti se jí zvýší o bonus velitele a na konci bitvy, pokud vyhrají, mají šanci na osvobození svého velitele (pravděpodobnost - celkové ztráty nepřítel + 5* Mor.). Zajaty šlechtic se pohybuje podle vůle svého vězňatele, ale jeho majetek zůstává v jeho moci; může být propuštěn na svobodu za nějakých dohodnutých podmínek, může být zabit a nebo použit k dobývání a obsazování (pevnost si hází na past Mor. - 8 - nic/je vydána, pokud je zároveň centrem panství, přechází i panství na dobyvatele).
5. **Obléhání a dobývání:** Nastává v případě, že vojsko vstoupí na pole, kde stojí některé z opevnění (tvrz, hrad, klášter, město), kterou brání nepřátelské vojsko, a rozhodne se vstupující vojsko toto opevnění dobýt. Pokud však není výslovně uvedeno pro to vojsko, které patří majiteli pevnosti, že je v opevnění předpokládá se, že jen brání přístupy k opevnění a obě vojska se nejprve utkají podle pravidel pro normální boj a až po prvních ztrátách se může obránci rozhodnout pro stažení se do opevnění a potom následuje vlastní obléhání či dobývání. Pokud však opevnění nemá žádné obránce může ji útočník obsadit během jednoho manévru.
- a) *Vlastní dobývání* - prvně proběhne hod na morálku podle pravidel pro boj (probíhá na začátku oblehnutí), následuje hod na útok (za každý manévr dobývání z každé strany jen jeden): 1) jízda nemá k dispozici nájezd a pro útok se počítá jako milice; 2) dobyvatel si hází za každou skupinu na zásah 1k6+ - musí hodit 4+bonus pevnosti-(násobek obránců nad 3* síla pevnosti); 3) pokud zasáhl následuje hod na zničení, je stejný jako při boji, jen se bere \dot{U} místo \dot{U} ; 4) obránci si hází za každou skupinu na zásah 1k6+ - musí hodit 3-bonus pevnosti-(násobek nad 3* síla pevnosti); 5) pokud zasáhl následuje hod na zničení; 6) při ztrátách se hází na útěk, ale jelikož nemají obránci kam utéct, rovná se jejich útěk kapitulaci s podmínkou přežití posádky.
- b) *Konec dobývání* - dobývání končí buď: dobytím pevnosti, kapitulací posádky (po velkých ztrátách, po vyhladovění nebo z rozhodnutí majitele) nebo stažením obléhajících jednotek. S posádkou, která kapitulovala, může dobyvatel naložit takto: nechat si ji v zajetí, propustit se zbraněmi (vrací se pak pod kontrolu svého majitele), propuštění po odzbrojení (vrací se pak pod kontrolu svého majitele, ale musí je na svých panstvích nebo v zeměpanském městě znovu vyzbrojit; cena je 3* měsíční žold) nebo jej najmout do svých služeb za klasický žold (pokud obsadí celé panství, příslušná část vojska přechází do manské služby). Pokud si ji dobyvatel nechá v zajetí musí je hlídat vojsko o síle alespoň čtvrtiny zajatého vojska a musí mu platit stravu.
- c) *Zásoby v pevnosti* - pokud pevnost není obléhána dostává posádka potraviny z okolí, ale pro případ obléhání si musí udělat zásoby a to tak, že majitel pevnosti zaplatí za tyto zásoby, které jsou pak evidovány pro tuto pevnost. Pokud je pevnost obležená odečítá se po každé etapě přiměřená část zásob. Pokud zásoby dojdou, za každou další etapu si obránci odečítají 1 ze své morálky.

Svatební košile

Spirituál Kvintet

1. K čertu s tím, že bych si měl zejtra brát,
tu košili, co nemám rád,
že budu milý prsten navlíkat,
je zbytečný se, kamarádi, bát.
2. K čertu s tím, že bych se měl sklenky vzdát,
když duši mou může dál hřát,
ta moje píseň, že jsem věčně mlád,
co zpívat budu, dokud budu stát.
Refrén: /:Za vína korbel veršů pár
dám dámě, co nesmím zítra znát,
tu dnešní noc mám nade všechno rád.:/
3. K čertu s tím, že se bude divným zdát,
až od rána budu se smát
na milou mou, co chce se tolik vdát,
a co mi sotva bude doušek přát.
4. K čertu s tím, ať si milá nechá zdát,
až ráno dám zvony rozhoupat,
ať zvony zvoní třeba tisíckrát,
já za horama budu vzpomínat.

Trubadúrská

Karel Plíhal

1. Od hradu ke hradu putujem, zpíváme a holky muchlujem,
/: dřív jinam nejedem, dokud tu poslední nesvedem. :/
2. Kytary nám nikdy neladí, naše písně spíš kopnou než pohladí,
/: nakopnou zadnice ctihodných měšťanů z radnice. :/
- Refrén: Hop hej, je veselo, pan kníže pozval kejklíře,
hop hej, je veselo, dnes vítání jsme hosti.
Hop hej, je veselo, ač nedali nám talíře,
hop hej, je veselo, pod stůl nám hážou kosti.
3. Nemáme způsoby knížecí, nikdy jsme nejedli telecí,
/: spáváme na seně, proto vidíme život tak zkresleně. :/
4. A doufejme, že lidi pochopí, že pletou si na sebe konopí,
/: že hnijou za živa, když brečí v hospodě u piva. :/
5. A jako lil vodu přes cedník, je z tebe mučedník,
/: čekaj tě ovace a potom veřejná kremace. :/
6. Rozdělej pod náma ohýnky a jsou z toho lidový dožínky.
/: Kdo je to tam u kůlu? Ále, příliš (po 2. za nás) otvíral papulu. :/
7. Zatím od hradu ke hradu putujem, zpíváme a holky muchlujem,
/: dřív nikam nejedem, dokud tu poslední nesvedem. :/
8. To radši zaživa do hrobu než pověsit kytaru na skobu
a v hospodě znuděně čekat, čekat, čekat...

Časopis pro členy Společenství Bílého
stromu
a jejich rodiče

číslo 6 červen'98 ročník XIII 97/98

DŮLEŽITÉ INFORMACE K TÁBORU

ADRESA NA TÁBOR: Tábor 129. oddílů A&A, 345 53 Mířkov

Prosíme rodiče, aby na tábor neposílali dětem sladkosti !!!

Odjezd: Sraz na tábor v úterý 14.7.98 v 8:30 na Hlavním nádraží.

Prosíme rodiče, aby měli při odjezdu na tábor připravenou obálku a v ní: očkovací průkaz (případně kopii), kartičku zdravotní pojišťovny a náš zdravotní formulář (potvrzení o zdravotní prohlídce a prohlášení rodičů). Naše zdravotnice obálky vybere a při příjezdu je opět vrátí.

Uveďte nám, prosím, zvláště tyto údaje: Kdo je očkovan proti klíšťové encefalitidě (zánět mozkových blan), bere nějaké léky, je registrován u jiné než Všeobecné zdravotní pojišťovny atd.

Odvoz kufrů: Proběhne 9.7.98, kdy se bude nakládat i materiál, proto bychom byli rádi, pokud budete v Praze, aby jste případně přišli pomoci v . V opačném případě lze doručit zavazadla do klubovny 24.6.98 v 16:00-19:00, 1. 7.98 v 17:00-19:00 nebo se individuálně dohodnout na telefonu 792 06 10 Saranče - Martin Gryc.

Příjezd: Ve středu 5.8.98 v 17:00 před klubovnou (každý ještě napíše z tábora)

VYBAVENÍ NA TÁBOR

středověké pracovní oblečení 2x

spacák + vložka do spacáku
oblečení na spaní
spodní prádlo
tričko s krátkým rukávem 4x
tričko s dlouhým rukávem 2x
krojová košile
flanelová košile
tepláková souprava
krátké kalhoty
dlouhé kalhoty
montérky nebo jiný pracovní oděv
větrovka
teplý svetr
ponožky tenké 4x
ponožky tlusté 2x
plavky
pláštěnka
šátek
kapesníky
čepice proti slunci !!!

pevné kožené boty

slavnostní dobové oblečení 1x

ručník 2x
utěrka
mycí potřeby (kartáček na zuby, pasta, hřeben,
zrcátko, mýdlo, žínka, šampón)
krém na opalování - faktor nejméně 4
toaletní papír - 1 role
prášek na praní
čištění na boty
ešus
hrníček
lžíce
nůž
polní láhev
baterka + náhradní baterie
škrabka na brambory
KPZ + osobní lékárnička
šití
psací potřeby
dopisní papír + známky
uzlovačka
zápisník
přítalka

botasky, tenisky
holínky
boty do vody !!!

hadrové míčky; chlapci i štíty
menší batoh

DOPORUČUJEME: kapsář, ledviňák, osobní sekeru, fotoaparát, hudební nástroj.

Kapesné - stačí bohatě 100 Kč (200 Kč už je s mimořádnými výdaji). Jídlo je zajištěno !!!

Věci by měly být sbaleny v kufru: vejde se pod postel ve stanu a lépe se v něm udržuje pořádek.

Na cestu si vzít malý batůžek s jídlem na cestu a večeri a pláštěnkou (jede se asi 4 hodiny vlakem).

Návštěvní den je naplánován na sobotu 25.7.98. Příjezd je možný již v pátek (24.7.98) navečer. Asi v 8:00 bude zahájen oheň (kdo umí hrát na nějaký hudební nástroj, je nástroj sebou vítán). V sobotu odpoledne by se podle zájmu mohl uskutečnit sportovní zápas rodiče versus děti. Odjezd rodičů by se měl uskutečnit do 19:30.

Vedení tábora:

HLAVNÍ VEDOUCÍ	Saranče	Martin Gryc	792 06 10
ZÁSTUPCE	Hoblina	Olga Záluská	791 24 28
	Arab	Jan Martina	786 84 76
	Gembi	Lukáš Malínský	791 27 94

